

Rijeke i turistička infrastruktura Grada Karlovca

Capan, Virna

Graduate thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Faculty of Civil Engineering / Sveučilište u Rijeci, Građevinski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:157:401197>

Rights / Prava: [Attribution 4.0 International](#)/[Imenovanje 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-28**

image not found or type unknown *Repository / Repozitorij:*

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Civil Engineering - FCERI Repository](#)

image not found or type unknown

**SVEUČILIŠTE U RIJECI
GRAĐEVINSKI FAKULTET**

Virna Capan

Rijeke i turistička infrastruktura Grada Karlovca

Diplomski rad

Rijeka, rujan 2023.

SVEUČILIŠTE U RIJECI
GRAĐEVINSKI FAKULTET

Stručni diplomski studij
Graditeljstvo u priobalju i komunalni sustavi
Graditeljstvo u turizmu

Virna Capan
JMBAG: 0114030406

Rijeke i turistička infrastruktura Grada Karlovca

Diplomski rad

Rijeka, rujan 2023.

**SVEUČILIŠTE U RIJECI
GRAĐEVINSKI FAKULTET**

Rijeka, 14. rujna 2023.

Zavod: **Zavod za prometnice, organizaciju i tehnologiju građenja i arhitekturu**
Predmet: **Graditeljstvo u turizmu**
Grana: **2.01.02 urbanizam i prostorno planiranje**

DIPLOMSKI ZADATAK br. 57

Pristupnik: **Virna Capan (0114030406)**
Studij: **Građevinarstvo; smjer: Graditeljstvo u priobalju i komunalni sustavi**

Zadatak: **Rijeke i turistička infrastruktura Grada Karlovca**

Opis zadatka:

Analizirati utjecaj izgrađene infrastrukture, posebno riječne na mogućnosti razvoja turizma Grada Karlovca.

Zadatak uručen pristupniku: 6. travnja 2023.
Rok za predaju rada: 14. rujna 2023.

Mentor: izv. prof. dr. sc. Iva Mrak

IZJAVA

Diplomski rad sam izradila samostalno, u suradnji s mentoricom i uz poštivanje pozitivnih građevinskih propisa i znanstvenih dostignuća iz područja građevinarstva. Građevinski fakultet u Rijeci je nositelj prava intelektualnog vlasništva u odnosu na ovaj rad.

Virna Capan

U Rijeci, 13.09.2023.

ZAHVALA

Prvenstveno, zahvaljujem se svojoj mentorici Izv. prof. dr. sc. Ivi Mrak na velikoj pomoći, strpljenju i vodstvu pri izradi ovog diplomskog rada.

Hvala kolegama i prijateljima koji su uvijek bili uz mene i uljepšali mi studiranje.

Najveću zahvalu želim iskazati svojoj obitelji, posebno roditeljima, na razumijevanju i podršci tijekom studiranja.

Hvala!

SAŽETAK

Tema ovog diplomskog rada su Rijeke i turistička infrastruktura Grada Karlovca, stoga je u prvom dijelu rada opisan Grad Karlovac, njegov geografski položaj, prometna povezanost s drugim gradovima te povijest nastanka grada. Zatim su nabrojane i detaljno opisane karlovačke rijeke, navedeni su mostovi i kupališta koji se nalaze na rijekama. Također je naglašen problem poplava te su prikazana moguća poplavna područja uz rijeke. Zatim su navedene i na mapi prikazane turističke atrakcije u gradu. Uočena je povezanost turističkih atrakcija šetnicama koje se prostiru kroz grad i uz rijeke. Opisan je Generalni urbanistički plan uređenja ŠRC Korana koji bi, ako se realizira, proširio turističku ponudu grada te bi se uredio neiskorišten prostor uz obalu rijeke Korane. U zadnje dijelu rada je napravljena SWOT analiza kako bi se dobio detaljan uvid u snage, slabosti, prilike i prijetnje koje utječu na razvoj turizma i turističku infrastrukturu grada Karlovca. Za kraj, napisan je zaključak cijelog rada.

Ključne riječi: rijeke i turistička infrastruktura, Grad Karlovac, mostovi, kupališta, kulturna baština

SUMMARY

The topic of this thesis is the Rivers and tourist infrastructure in the City of Karlovac, therefore the first part of the thesis describes the City of Karlovac, it's geographical location, traffic connections with other cities and the history of the city's origin. Then there is a list of rivers of Karlovac with description in detail, and there is a list of the bridges and beaches on each river. Then the tourist attractions in the city are listed and shown on the map. The connection of tourist attractions with promenades that extend through the city and along the rivers was observed. The General urban development plan for ŠRC Korana is described, which if realized, would expand the city's tourist offer and would improve the unused space along the bank of the river Korana. In the last part of the thesis, a SWOT analysis was made in order to get a detailed insight into the strengths, weaknesses, opportunities and threats that affect the development of tourism and the tourist infrastructure of the City of Karlovac. Finally, the conclusion of the entire work is written in the end.

Key words: rivers and tourist infrastructure, the City of Karlovac, bridges, beaches, cultural heritage

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada	1
1.2. Struktura rada	1
2. GRAD KARLOVAC	2
3. OSNOVNA OBILJEŽJA KARLOVAČKIH RIJEKA	4
3.1. Rijeka Kupa	7
3.2. Rijeka Korana	12
3.3. Rijeka Mrežnica	16
3.4. Rijeka Dobra	18
4. TURISTIČKA INFRASTRUKTURA U KARLOVCU	20
4.1. Karlovačka Zvijezda	23
4.2. Kulturna baština izvan područja Zvijezde	26
4.3. Prirodna baština	32
4.4. Sportske građevine	35
4.5. Rekreativni sadržaj	37
4.6. Smještajni objekti	43
4.7. Promet/prijevoz	46
5. CILJEVI DALJNJEG RAZVOJA TURIZMA I TURISTIČKE INFRASTRUKTURE	47
5.1. Urbanistički plan uređenje ŠRC Korana	47
6. SWOT ANALIZA	48
7. ZAKLJUČAK	52
8. LITERATURA	53

POPIS SLIKA

Slika 1 Položaj Karlovca u odnosu na EU i susjedne zemlje [3]	2
Slika 2 Karta Grada Karlovca s označenom granicom, mostovima, kupalištima i hidroelektranom [3]	4
Slika 3 Generalni urbanistički plan Grada Karlovca - Prometna i komunalna infrastrukturna mreža [4]	6
Slika 4 Karta s označenim mostovima i kupalištima na rijeci Kupi [3]	8
Slika 5 Pješački most Karlovac-Ozalj, izvor: fotografija autorice	9
Slika 6 Most grada Alessandrie i šetnica uz rijeku Kupu, izvor: fotografija autorice	9
Slika 7 GUP Grada Karlovca, moguća poplavna područja Brodarci, Novaki i Hrnetić [4]	11
Slika 8 Izgradnja armiranobetonskog zaštitnog zida u ulici Selce, izvor: fotografija autorice	11
Slika 9 Skakaonica na kupalištu Foginovo, izvor: fotografija autorice	12
Slika 10 Spasilačka kula i pristup rijeci Korani, izvor: fotografija autorice	13
Slika 11 Primjer neuređenog kupališta na rijeci Korani, izvor: fotografija autorice	13
Slika 12 Karta s označenim mostovima i kupalištima na rijeci Korani [3]	14
Slika 13 Pješački pontonski most, izvor: fotografija autorice	15
Slika 14 Drveni most, izvor: fotografija autorice	15
Slika 15 GUP Grada Karlovca, moguća poplavna područja na desnoj obali rijeke Korane [4]	16
Slika 16 Karta s označenim mostom i kupalištima na rijeci Mrežnici [3]	17
Slika 17 GUP Grada Karlovca, moguća poplavna područja oko rijeke Mrežnice [4]	17
Slika 18 Karta s označenim mostovima i kupalištima na rijeci Dobri [3]	18
Slika 19 Mapa turističkih atrakcija u gradu Karlovcu [3]	21
Slika 20 Karlovačka Zvijezda [3]	23
Slika 21 Gradski muzej Karlovac, izvor: fotografija autorice	25
Slika 22 Stari grad Dubovac, izvor: fotografija autorice	26
Slika 23 Gradska knjižnica Ivan Goran Kovačić, izvor: fotografija autorice	27
Slika 24 Galerija Vjekoslav Karas, izvor: fotografija autorice	28
Slika 25 Kazalište Zorin dom, izvor: fotografija autorice	28
Slika 26 Kino Edison, izvor: fotografija autorice	29
Slika 27 Galerija Ulak, izvor: fotografija autorice	29
Slika 28 Nikola Tesla Experience center Karlovac, izvor: fotografija autorice	30
Slika 29 Aquatika, izvor: fotografija autorice	31
Slika 30 Muzej Domovinskog rata Karlovac-Turanj, izvor: fotografija autorice	32
Slika 31 Glazbeni paviljon u promeniadi, izvor: fotografija autorice	33
Slika 32 Modrušanov park, izvor: fotografija autorice	33
Slika 33 Vrbanićev perivoj, izvor: fotografija autorice	34
Slika 34 Arboretum, izvor: fotografija autorice	35
Slika 35 Školska športska dvorana Mladost, izvor: fotografija autorice	36
Slika 36 Teniski klub Karlovac, izvor: fotografija autorice	37
Slika 37 Sokolski dom, izvor: fotografija autorice	38
Slika 38 Košarkaško igralište Šanac, izvor: fotografija autorice	38
Slika 39 Košarkaško igralište Šanac - Međunarodni festival folklora, izvor: fotografija autorice ...	38
Slika 40 Dječje igralište na Vunskom polju, izvor: fotografija autorice	39
Slika 41 Foginovo - sanitarni čvor, izvor: fotografija autorice	40
Slika 42 Foginovo - tuševi, izvor: fotografija autorice	40
Slika 43 Atletski stadion, izvor: fotografija autorice	40

Slika 44 Sprave za vježbanje na otvorenom, izvor: fotografija autorice	40
Slika 45 Šetnica Korana, izvor: fotografija autorice.....	41
Slika 46 Biciklističke rute, izvor: fotografija autorice	43
Slika 47 Hotel Korana Srakovčić, izvor: fotografija autorice	45
Slika 48 Urbanistički plan uređenja ŠRC Korana [54]	47

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Cilj rada je analizirati infrastrukturu Grada Karlovca koja se koristi za turizam, posebno infrastrukturu rijeka. Karlovac kao grad na četiri rijeke i grad bogat parkovima, pruža svojim građanima i posjetiteljima raznovrsne sadržaje. Kroz analizu infrastrukture će se dobiti bolji uvid u povezanost sadržaja i kako se grad razvijao. U radu će se analizirati koji su mogući problemi koji prijete turizmu u Karlovcu i kako ih riješiti. I za kraj će biti navedeni ciljevi za daljnji razvoj turističke infrastrukture na rijekama grada Karlovca.

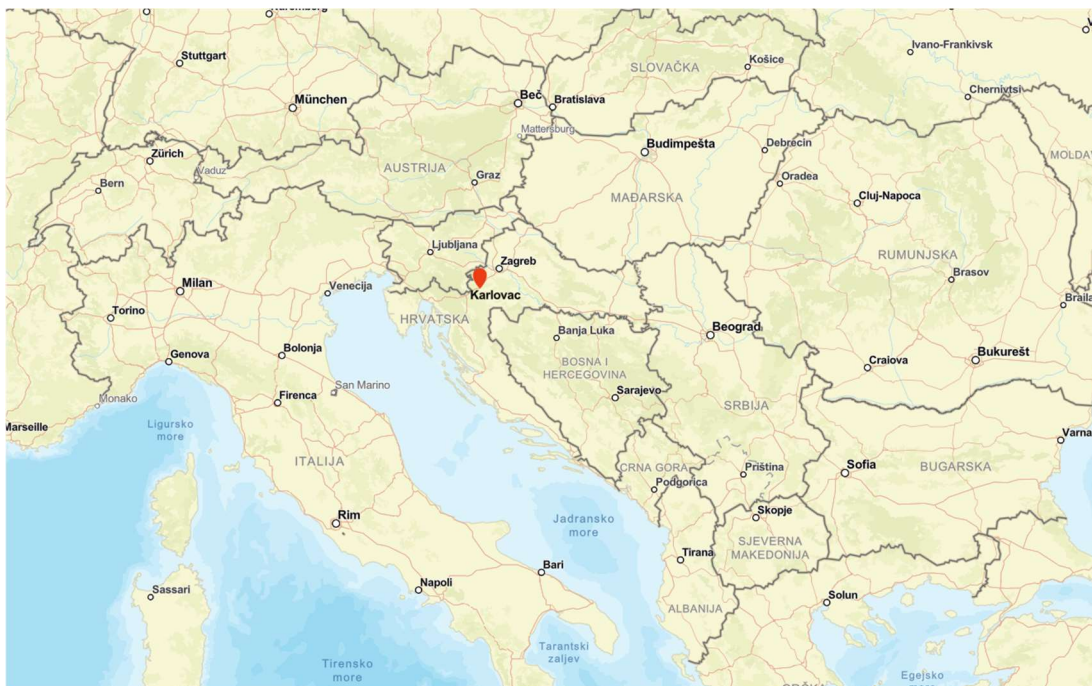
1.2. Struktura rada

Rad je podijeljen u sedam glavnih poglavlja. Prvo poglavlje je uvodno, opisuje koji su ciljevi rada i objašnjava strukturu rada. Drugo poglavlje opisuje grad Karlovac, njegov geografski položaj i povezanost s drugim gradovima. Opisana je povijest nastanka grada. U trećem poglavlju su detaljnije opisane rijeke koje teku kroz grad Karlovac. Navedena je riječna infrastruktura na svakoj rijeci. Također je analizirana problematika pojava poplava na područjima uz rijeke. U četvrtom poglavlju su navedene i detaljno opisane turističke atrakcije koje se mogu posjetiti u gradu te su prikazane na mapi kako bi se dobio bolji uvid u povezanost turističkih atrakcija. Peto poglavlje opisuje ciljeve daljnjeg razvoja turizma i turističke infrastrukture u gradu Karlovcu. Šesto poglavlje sadrži SWOT analizu i zaključak iste. Sedmo poglavlje završava zaključkom cijelog rada.

2. GRAD KARLOVAC

Karlovac, poznatiji kao „grad na četiri rijeke“, smješten je u središnjoj Hrvatskoj (Slika 1.). Udaljen je 56 kilometara jugozapadno od glavnog grada Zagreba. Za razliku od većine gradova, poznat je točan datum osnivanja grada Karlovca, a to je 13. srpanj 1579. godine. Grad je izgrađen planski u obliku šesterokrake zvijezde u vojne svrhe, a danas karlovačka Zvijezda koja čini centar Karlovca, predstavlja turističko obilježje grada te je proglašena spomenikom kulture. Grad Karlovac je cestovnom i željezničkom infrastrukturom povezan s različitim dijelovima Hrvatske i Europe što ga čini tranzitnim gradom, te zbog toga ima veliku prednost u pogledu turizma. Cestovnu infrastrukturu čini autocesta koja povezuje Europske gradove s Jadranskim morem, te državne i manje ceste koje spajaju sjever i jug Hrvatske (Slika 1). Željezničku infrastrukturu čine željeznička pruga Zagreb-Rijeka i željeznička pruga Zagreb-Split. Najbliža zračna luka je udaljena 60 kilometara, Zračna luka Franjo Tuđman Zagreb. Prema podacima prikazanim u dokumentu „Strategija razvoja turizma grada Karlovca 2012.-2020.“, 2011. godine su najbrojniji turisti u Karlovcu bili iz Hrvatske, Njemačke, Italije, Poljske i Austrije, podatak je dobiven evidentiranim brojem noćenja [1].

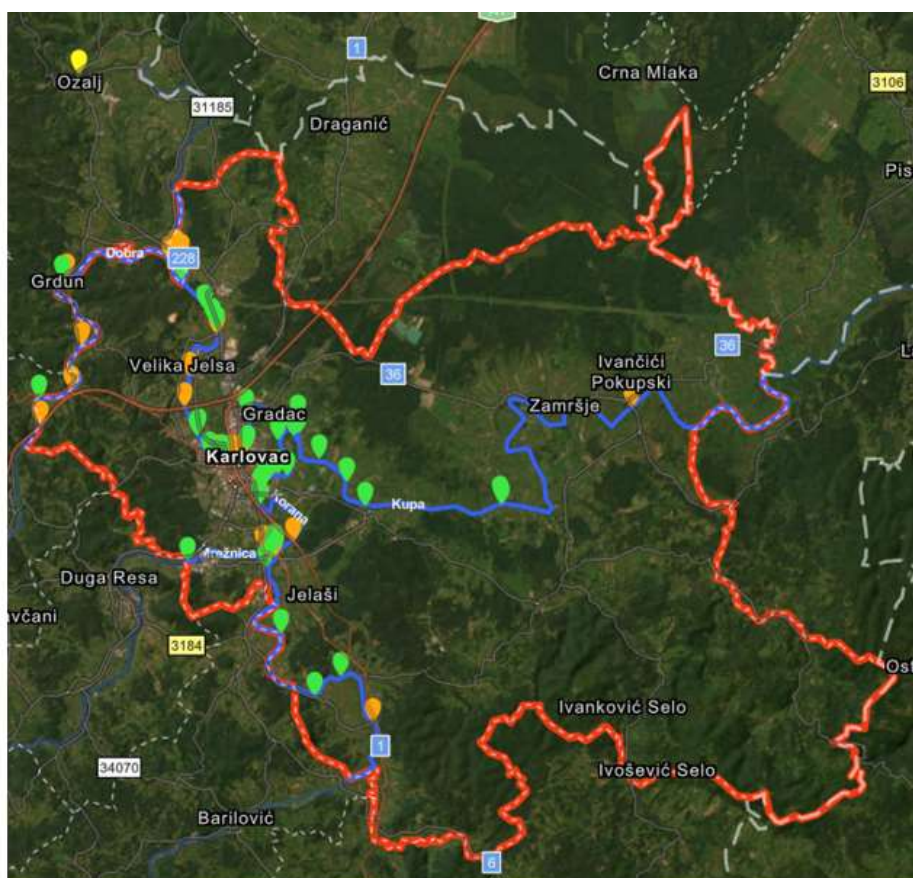

Slika 1 Položaj Karlovca u odnosu na EU i susjedne zemlje [3]

Dobra prometna povezanost nije jedina prednost turizma u ovome gradu, već i činjenica da leži na hidrografskom čvoru četiri rijeka: Kupi, Korani, Mrežnici i Dobri. Kao grad na rijekama pruža turistima mnoštvo sadržaja poput raznih kupališta, kampova, sportova na rijekama, riječni akvarij i slično. No turizam u Karlovcu nije strogo vezan samo za rijeke, već privlači svoje goste i raznim povijesnim građevinama, muzejima, parkovima, brojnim događanjima i raznovrsnom gastronomskom ponudom [2].

3. OSNOVNA OBILJEŽJA KARLOVAČKIH RIJEKA

Karlovac ima razvijenu hidrografsku mrežu koju čine četiri rijeke, te brojni potoci i rječice. U daljnjem tekstu detaljnije će se obraditi rijeke Kupa, Korana, Mrežnica i Dobra. Spomenut će se njihova duljina protoka kroz grad Karlovac, mjesto njihovog izvora i ušća, te koja se riječna infrastruktura ističe na svakoj rijeci. Riječnu infrastrukturu čine objekti i konstrukcije koje podržavaju bilo kakve aktivnosti na rijekama, a neki od primjera riječne infrastrukture su brane, nasipi, rezervoari, sustavi za navodnjavanje, mostovi, kupališta i sadržaji za rekreaciju na otvorenom (Slika 2.) [2].

- LEGENDA: — GRANICA GRADA KARLOVCA
— RIJEKA
● MOST
● KUPALIŠTE
● HIDROELEKTRANA

Slika 2 Karta Grada Karlovca s označenom granicom, mostovima, kupalištima i hidroelektranom [3]

Uz rijeke dolazi i opasnost od pojave poplava. Tijekom velikih količina oborina dolazi do porasta razine rijeke što može prouzročiti njezino izlijevanje iz korita na okolna područja. Kako bi se izbjegle bilo kakve štete potrebno je poduzeti mjere zaštite izgradnjom zaštitnih nasipa, armiranobetonskih zidova, odvodnih kanala i slično. U važećem Generalnom urbanističkom planu Grada Karlovca označena su područja na kojima može doći do plavljenja (Slika 3.). Također su prikazani već postojeći i planirani nasipi, armiranobetonski zaštitni zidovi, kanali oborinske odvodnje, crpne stanice, brane, te mjesta ispusta otpadnih i oborinskih voda [4].

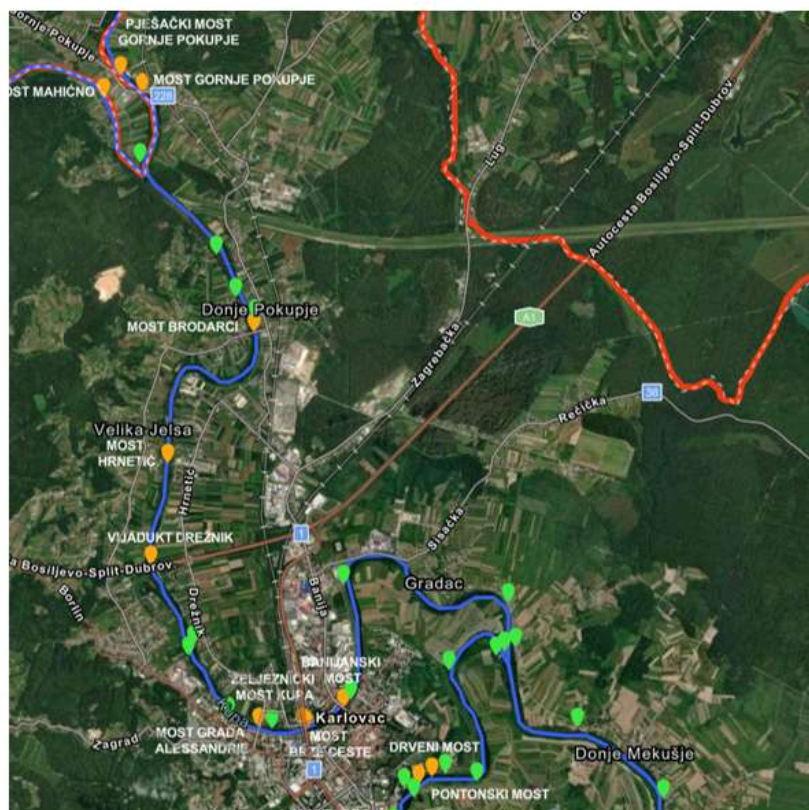
3.1. Rijeka Kupa

Rijeka Kupa je najdulja rijeka koja ima izvor i ušće u Hrvatskoj. Trećina vodotoka rijeke Kupe čini granicu sa Slovenijom. Područje uz rijeku Kupu se naziva Pokuplje. Duljina rijeke Kupe iznosi 296 kilometara. Ona izvire u Gorskom Kotaru iz krškog jezera koje se nalazi u Nacionalnom parku Risnjak. Ušće rijeke Kupe je u blizini Siska gdje se ulijeva u rijeku Savu. Na putu od Nacionalnog parka Risnjak pa sve do Siska, u Kupu se ulijeva nekoliko rijeka sljedećim redom: Čabranka, Lahinja, Dobra, Korana u koju se već ulila Mrežnica, Kupčina, Glina, Petrinjčica i Odra. Krški izvor Kupe je 12. prosinca 1953. godine proglašen zaštićenim kao spomenik prirode, a ističe se po svome specifičnom izgledu jezera tirkizno zelene boje. Nadmorska visina izvora rijeke Kupe iznosi 321 metar. Na području izvora, rijeka Kupa ima nešto veću brzinu protoka i prolazi kroz kanjon okružen šumom, no nakon nekoliko kilometara nizvodno dolazi do ravničarskog dijela u kojem se brzina smanjuje te Kupa postaje mirna rijeka. Rijeka Kupa ima puno manjih slapova i brzaka koji su plitki te je protok vode na njima izrazito brz zbog same konfiguracije korita. Brzaci nastaju posljedicom erodiranja mekših stijena u koritu rijeke. Nakon trošenja mekših stijena, stvaraju se barijere i pragovi od nepotrošenih jačih stijena. Slapići i brzaci u rijekama su bitni za biološko zdravlje vodotoka zato što se u vodi stvaraju mjehurići koji rijeci daju otopljeni kisik, a isti je potreban ribama i cjelokupnom ekosustavu koji se nalazi u rijeci i oko nje. Brzaci su također pogodni za rafting i vožnju kanuom ili kajakom [5].

Kroz Grad Karlovac Kupa protječe duljinom od 3,6 kilometara i zatim se u nju ulijeva rijeka Dobra te nastavlja dalje kroz Karlovac 13,25 kilometara do mjesta gdje se u nju ulijeva rijeka Korana. Zatim Kupa dalje protječe kroz Karlovac sljedećih 50 kilometara, te nastavlja svoj preostali tok duljine 82 kilometara do ušća gdje se ulijeva u rijeku Savu [3].

Na rijeci Kupi u Gradu Karlovcu nema niti jedno opremljeno kupalište sa sadržajem poput svlačionice, tuševa, sanitarnog čvora i slično, ali ima nekoliko neuređenih kupališta na kojima je uređen prilaz rijeci kako bi se posjetitelji mogli kupati, a od sadržaja su prisutni samo drveni stol ili klupe (Slika 4.)[3].

- LEGENDA:
- GRANICA GRADA KARLOVCA
  - RIJEKA
  - MOST
  - KUPALIŠTE

Slika 4 Karta s označenim mostovima i kupalištima na rijeci Kupi [3]

S obzirom na duljinu protoka rijeke Kupe kroz grad Karlovac, izgrađeno je nekoliko mostova kako bi se brzo i jednostavno prelazila rijeka na pojedinim područjima grada. Stari most preko rijeke Kupe spaja Karlovac i Ozalj, a ističe se svojom željeznom konstrukcijom plave boje (Slika 5.). Most se nekada koristio za cestovni promet, ali danas se koristi isključivo za pješački i biciklistički prijelaz zato što je samo 250 metara nizvodno izgrađen novi armiranobetonski most Gornje Pokupje. Most Gornje Pokupje ima dvije prometne trake i koristi se za cestovni promet, a preko njega prolazi državna cesta D228. Zatim se 3 kilometra nizvodno od njega nalazi cestovni armiranobetonski most koji spaja ulicu Brodarci i ulicu Donje Pokupje, a mostom prolazi nerazvrstana cesta 314700 sa dvije prometne trake. Zatim 2,3 kilometara nizvodno nalazi se željezni most Donja Jelsa – Hrnetić koji je izgrađen kao pješački most, no sada se koristi kao cestovni most s jednom prometnom trakom koja je regulirana semaforom kako bi most bio prohodan u oba smjera. Mostom Donja Jelsa – Hrnetić prolazi lokalna cesta 34042 [3].

Slika 5 Pješački most Karlovac-Ozalj, izvor: fotografija autorice

Zatim 1,15 kilometara nizvodno rijekom Kupom, nalazi se vijadukt Drežnik preko kojeg prelazi autocesta A1. Vijadukt je napravljen u dva paralelna dijela. Svaki dio je širok 10,5 metara, a sadrži po dvije prometne trake širine 3,75 metara i dva rubna pojasa širine 1 metra. Dio vijadukta koji prelazi preko rijeke kupe nema nogostup ni zaustavne trake. Vijadukt je izveden od montažnih armiranobetonskih nosača I presjeka. Vijadukt Drežnik je najduži vijadukt u Hrvatskoj, od velikog je značaja jer autocesta A1 spaja sjevernu i južnu Hrvatsku. Nizvodno 2,2 kilometra od vijadukta Drežnik, nalazi se most grada Alessandrie izgrađen 2005. godine (Slika 6.). Most grada Alessandrie je armiranobetonski i koristi se za pješački i cestovni promet. Spaja gradske četvrti Dubovac i Drežnik, a preko njega prelazi državna cesta D545 [7].

Slika 6 Most grada Alessandrie i šetnica uz rijeku Kupu, izvor: fotografija autorice

Samo 500 metara dalje nalaze se dva mosta, Željeznički most Kupa i most brze ceste. Željeznički most Kupa namijenjen je za pješački i željeznički promet. Izgrađen je između 1869. – 1873. godine, no 1945. godine je srušen te je ponovno rekonstruiran 1989. godine. Željeznički most spaja širi centar Karlovca s gradskom četvrti Drežnik. Neposredno do

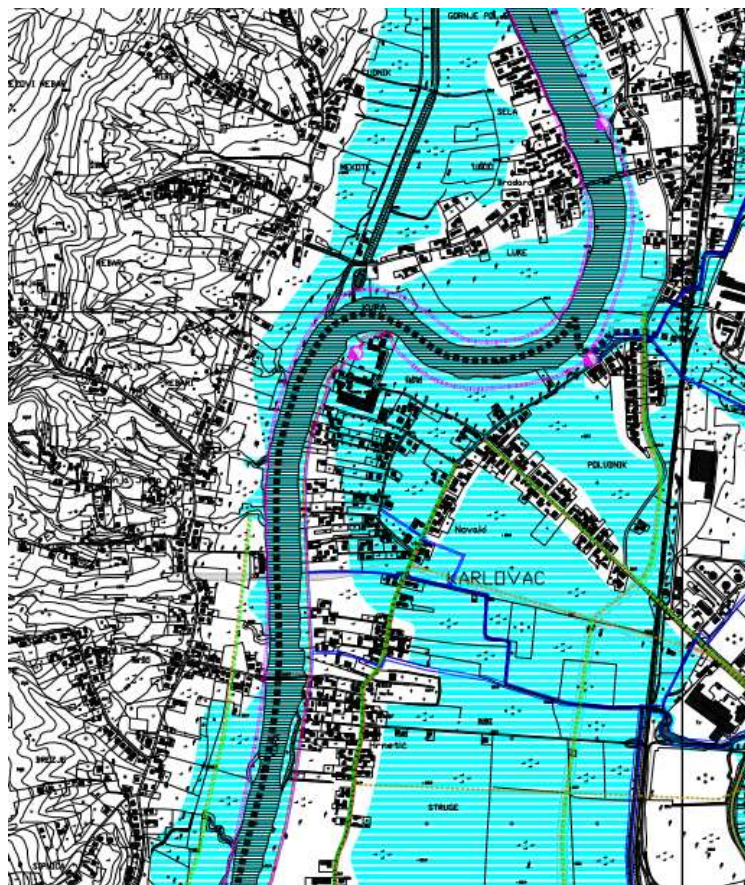

Željezničkog mosta Kupa, nalazi se most brze ceste namijenjen za pješački i cestovni promet. Most brze ceste je izgrađen 1974. godine s namjerom da se poveže autocesta Zagreb – Karlovac s ostatkom grada. Zatim 480 metara dalje nalazi se Banijanski most izgrađen 1947. godine kako bi se povezale gradske četvrti Banija i Gaza. Most je namijenjen za pješački i cestovni promet, ima dvije prometne trake i pločnik za pješake s jedne strane mosta koji je odvojen ogradom radi sigurnosti pješaka. Mostom prolazi nerazvrstana cesta NC314800 [3]. Posljednji most na rijeci Kupi u gradu Karlovcu, nalazi se nizvodno 26 kilometra, a naziva se Blatnički most. Most je armiranobetonski namijenjen za pješački i cestovni promet, ima dvije prometne trake i pločnik za pješake sa lijeve i desne strane mosta. Blatničkim mostom prolazi lokalna cesta L34048 koja spaja naselja Banska Selnica i Blatnica Pokupska [3].

U neposrednoj blizini grada Karlovca, to jest 16 kilometara uzvodno od granice grada, u Ozlju se nalaze dvije hidroelektrane. Na lijevoj obali je hidroelektrana Ozalj I, a na desnoj obali je hidroelektrana Ozalj II. Izgrađena je gravitacijska preljevna brana od kamenih blokova povezanih cementnim mortom, koja ima visinu od 8 metara i duljinu od 77 metara, te u koritu rijeke oblikuje akumulacijski bazen. Hidroelektrana Ozalj I je puštena u rad 1908. godine kako bi proizvodila električnu energiju za rasvjetu grada Karlovca, drugi naziv joj je Munjara grada Karlovca i spada u zaštićeno kulturno dobro s obzirom da predstavlja izuzetan primjer industrijske arhitekture i građena je u stilu neoromantizma. Hidroelektrana Ozalj II je izgrađena 1952. godine [6].

Prema Generalnom urbanističkom planu Grada Karlovca možemo vidjeti područja koja su u opasnosti od poplava (Slika 7.). Prvo područje na karti je desna obala na rijeci Kupi na području naselja Brodarci. Područje je trenutno zaštićeno privremenim rješenjem sustava obrane od poplava, tako što su postavljene box barijere ispunjene pijeskom u dužini od 2 kilometara. Plan je izgraditi zaštitni nasip koji će pružat dugoročnu zaštitu naselja. Sljedeća kritična područja su na lijevoj obali rijeke Kupe, naselja Novaki i Hrnetić. Radi se o površinama mješovite namjene, pretežito stambeno-javne. Tu se nalaze kanali i kolektor oborinske vode koji osiguravaju odvodnju vode koja se može zadržavati na tom području. Uz rijeku Kupu se nalazi zaštitni armiranobetonski zid koji se proteže od naselja Hrnetić do gradske četvrti Gaza. Uz zaštitni zid na lijevoj obali rijeke Kupe se nalazi i šetnica koja je

jednim dijelom popločena. Trenutno je u toku izgradnja zaštitnog armiranobetonskog zida u ulici Selce (Slika 8.). Još jedno problematično poplavno područje se nalazi neposredno prije i poslije ušća rijeke Korane u Kupu. Na desnoj obali rijeke Kupe je napravljen zaštitni nasip koji se proteže do lijeve obale rijeke Korane. U planu je izgradnja zaštitnog nasipa na lijevoj i na desnoj obali Kupe [4].

Slika 7 GUP Grada Karlovca, moguća poplavna područja Brodarci, Novaki i Hrnetić [4]

Slika 8 Izgradnja armiranobetonskog zaštitnog zida u ulici Selce, izvor: fotografija autorice

3.2. Rijeka Korana

Rijeka Korana nema izvor, već nastaje kao nastavak prekrasnih slapova Nacionalnog parka Plitvička jezera, to jest na mjestu gdje slap rijeke Plitvice pada niz strmu stijenu u kotlinu zvanu Sastavci. Ušće rijeke Korane je, kao što je već spomenuto, u gradu Karlovcu gdje se Korana ulijeva u rijeku Kupu. Duljina protoka rijeke Korane iznosi 134,2 kilometara, od kojih kroz Grad Karlovac prolazi samo posljednjih 21,5 kilometara. Nadmorska visina izvora rijeke Korane iznosi 488 metara, dok nadmorska visina ušća iznosi 93 metra [8].

Na rijeci Korani se nalazi prvo registrirano riječno kupalište u Hrvatskoj, Foginovo kupalište. Nalazi se u širem centru Karlovca, pored gradske četvrti Rakovac. Na Foginovu se nalazi skakaonica sa koje se može skakati s visine od tri, pet i deset metara (Slika 9.). Uređen je i pristup rijeci za osobe sa smanjenom pokretljivošću tako što je postavljen lift za ulazak u vodu. Kupalište ima uređene svlačionice, sanitarni čvor, tuševе i ugostiteljski objekt. U spasilačkoj kuli je spasilačka služba koja brine za sigurnost kupača (Slika 10.). Na rijeci je postavljen aqua-park i mreža za vaterpolo, a pored rijeke se nalaze dva odbojkaška terena za odbojku na pijesku. Na rijeci Korani postoji još nekoliko manjih neuređenih kupališta koja nisu opremljena sa svim potrebnim sadržajem kao kupalište Foginovo, no uređen je pristup rijeci te su postavljene drvene klupe i stolovi (Slika 11.) [9].

Slika 9 Skakaonica na kupalištu Foginovo, izvor: fotografija autorice

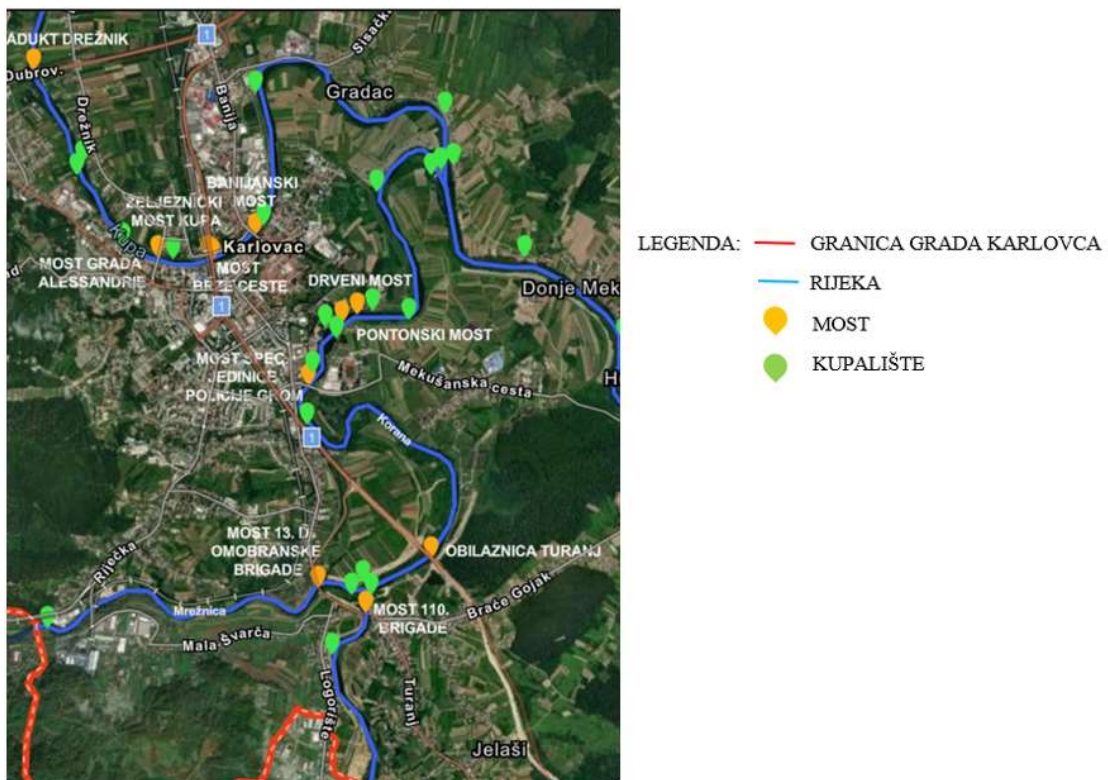
Slika 10 Spasilačka kula i pristup rijeci Korani, izvor: fotografija autorice

Slika 11 Primjer neuređenog kupališta na rijeci Korani, izvor: fotografija autorice

Na Rijeci Korani ima u Karlovcu ima nekoliko mostova (Slika 12.) Prvi most se nalazi već nakon 2,5 kilometra od ulaza rijeke Korane u grad Karlovac, most je armiranobetonski te je namijenjen za pješački i cestovni promet. Most ima dvije prometne trake, te pločnik za pješake s obje strane mosta. Most spaja naselja Ladvenjak i Cerovac Vukmanički nerazvrstanom cestom NC3188. Nizvodno 11,2 kilometara nalazi se armiranobetonski cestovni most 110. brigade. Most 110. brigade spaja gradsku četvrt Turanj i Logorište nerazvrstanom cestom NC314800. Sljedeći most je udaljen samo 900 metara, preko njega

prelazi novoizgrađena obilaznica Turanj, to jest državna cesta D6. Most je armiranobetonski sa četiri prometne trake i koristi se isključivo za cestovni promet. Zatim 3,3 kilometra nizvodno nalazi se armiranobetonski most Specijalne jedinice policije Grom. Most se koristi za pješački i cestovni promet, ima dvije prometne trake i pločnik za pješake s obje strane mosta. Mostom prolazi nerazvrstana cesta NC34072. Pješački pontonski most se nalazi samo 700 metara dalje (Slika 13.). Most je napravljen od metalne nosive konstrukcije koja je prekrivena drvom, a postavljen je na 12 crvenih pontona. Pješački pontonski most povezuje Vrbanićev perivoj s šetnicom koja se nalazi na desnoj obali rijeke Korane. Samo 170 metara dalje nalazi se poznati Drveni most na rijeci Korani (Slika 14.). Most je rekonstruiran 1970. godine, te se nekoliko puta obnavljao zbog istrošenosti materijala i ne zadovoljavajuće nosivosti [3].

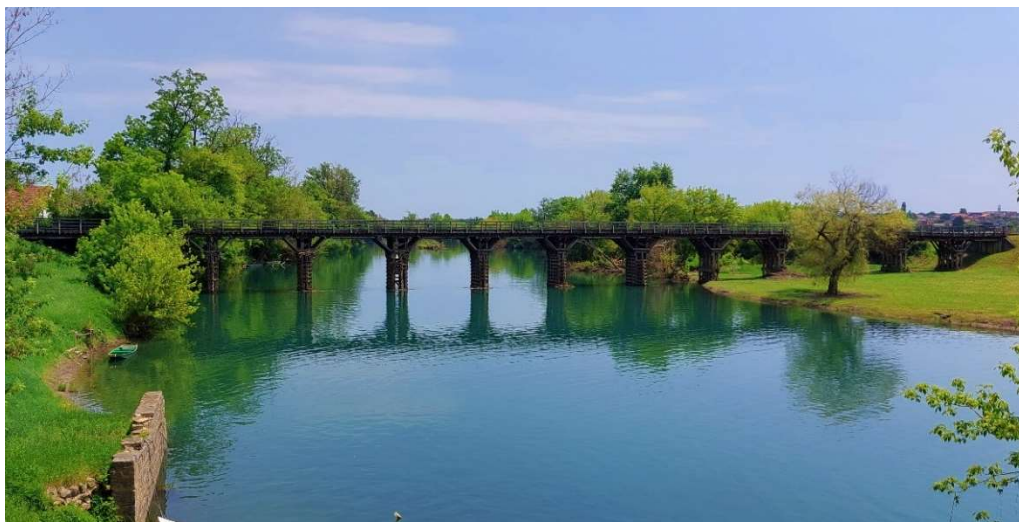

Slika 12 Karta s označenim mostovima i kupalištima na rijeci Korani [3]

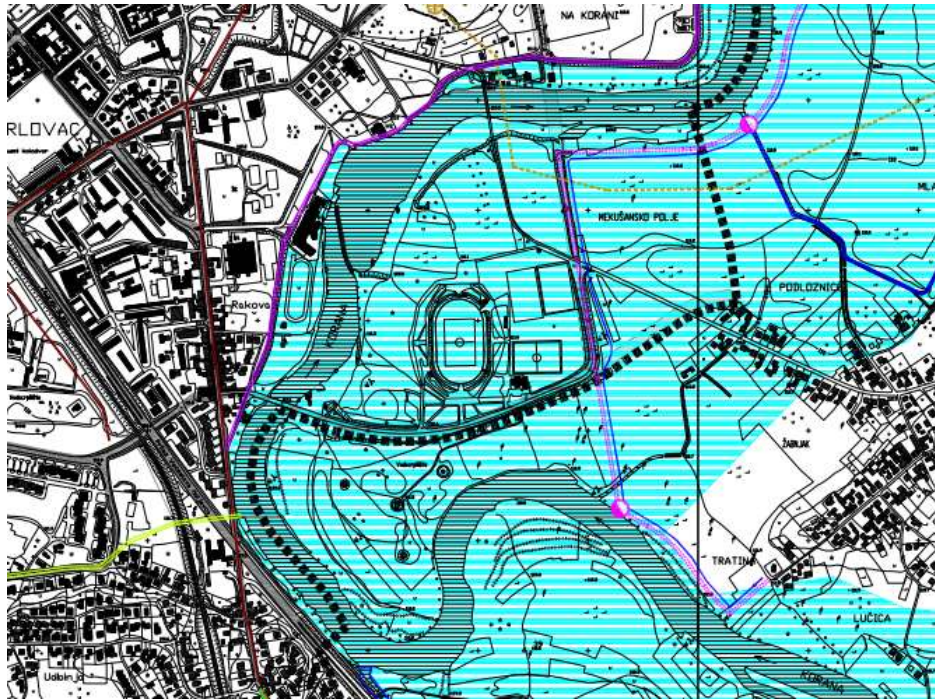

Slika 13 Pješački pontonski most, izvor: fotografija autorice

Slika 14 Drveni most, izvor: fotografija autorice

Na Generalnom urbanističkom planu Grada Karlovca vidimo da se poplavno područje nalazi s obje strane rijeke Korane (Slika 15.). U planu je izgradnja zaštitnog nasipa na području Turnja i Logorišta. Kod kupališta Foginovo je izgrađen zaštitni nasip koji prati tok rijeke Korane, te se zatim odvaja i vodi prema rijeci Kupi. Na desnoj obali rijeke Korane, preko puta kupališta Foginovo, se planira izgraditi zaštitni nasip koji će se protezati sve do ušća [4].

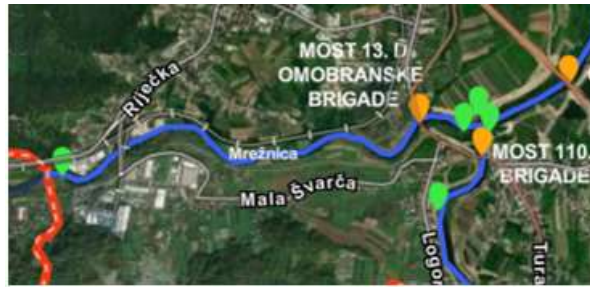
Slika 15 GUP Grada Karlovca, moguća poplavna područja na desnoj obali rijeke Korane [4]

3.3. Rijeka Mrežnica

Izvor rijeke Mrežnice nalazi se 6 kilometara jugozapadno od Slunja na nadmorskoj visini od 260 metara. Mrežnica je dugačka 64 kilometara, od kojih kroz grad Karlovac protječe samo zadnjih 3,66 kilometara te se na Turnju ulijeva u rijeku Koranu na nadmorskoj visini od 112 metara. Teče kroz krško područje, a ističe se od drugih rijeka po svojoj zelenoj boji i izrazitoj bistrini zbog vapnenačkih stijena kojima protječe. Zbog geološkog sastava korita i djelovanja erozije nastale su mnogobrojne sedrene barijere, to jest slapovi. Nije moguće ustanoviti točan broj slapova iz više razloga, no smatra se da ih ima više od 90, te su nejednako raspoređeni uzduž cijelog vodotoka rijeke. Mrežnica je bogata raznolikim biljnim i životinjskim svijetom. Ima tri pritoke, a to su rijeka Tounjčica, te potoci Suvača i Svetojurac [10].

U Gradu Karlovcu na rijeci Mrežnici nema opremljenih kupališta sa svim potrebnim sadržajem, no ima nekoliko neuređenih kupališta na kojima je uređen pristup rijeci, očišćen je okoliš te su postavljene drvene klupe i stolovi za posjetitelje (Slika 16.) [3].

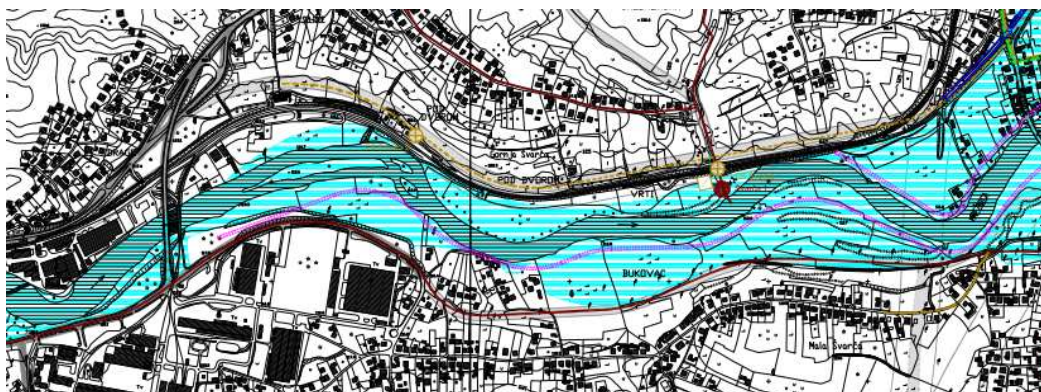

LEGENDA: — GRANICA GRADA KARLOVCA
 — RIJEKA
 ● MOST
 ● KUPALIŠTE

Slika 16 Karta s označenim mostom i kupalištima na rijeci Mrežnici [3]

Most na rijeci Mrežnici se nalazi 440 metara prije ušća Mrežnice u Koranu i zove se most 13. Domobranske pukovnije. Preko mosta prolazi nerazvrstana cesta NC314800, ima dvije prometne trake i pločnik za pješake s obje strane mosta. Most spaja gradske četvri Mostanje i Logorišće [3].

Na Genrealnom urbanističkom planu Grada Karlovca možemo vidjeti da su i lijeva i desna obala rijeke Mrežnice označena kao poplavna područja (Slika 17.). U planu je izgradnja zaštitnog nasipa koji bi se protezao sve do ušća [4].

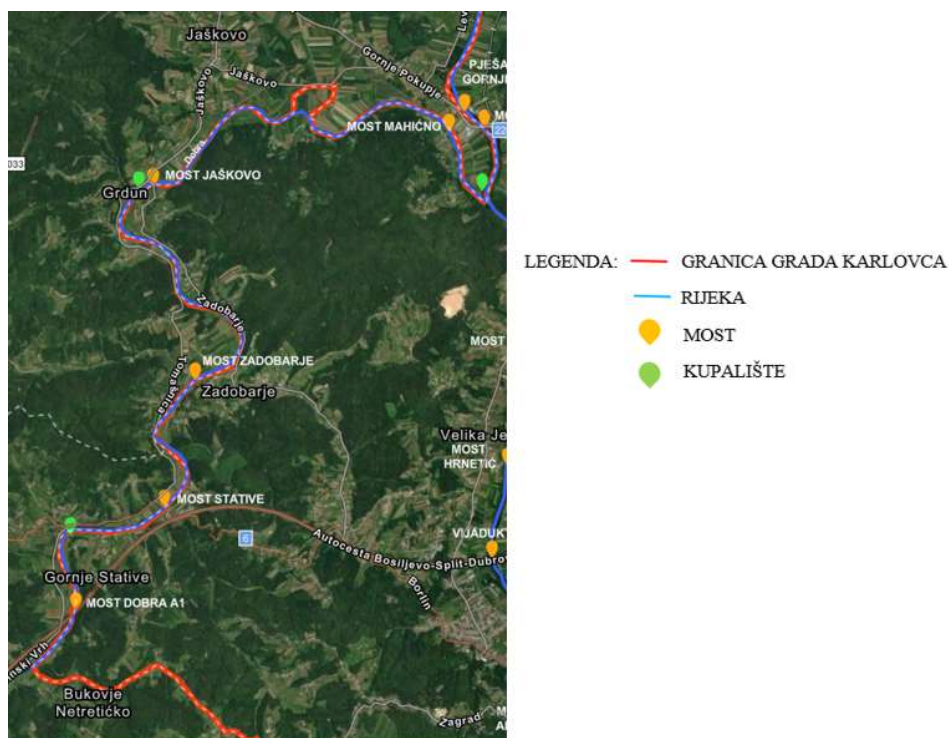
Slika 17 GUP Grada Karlovca, moguća poplavna područja oko rijeke Mrežnice [4]

3.4. Rijeka Dobra

Rijeka Dobra je specifična po tome što nema jedan izvor, već izvire na dva područja, a to je kod Skrada i kod Bukova vrha. Ukupna duljina rijeke Dobre iznosi 107,9 kilometara, a kroz Grad Karlovac, točno uz granicu grada, protječe zadnjih 14,4 kilometara, te se zatim Dobra ulijeva u rijeku Kupu. Dobra je krška rijeka koja se dijeli na tri toka, a to su Gornja Dobra, Gojačka Dobra i Donja Dobra. Gornja Dobra ima vodotok od izvora do Đulinog ponora u Ogulinu, duljine je 51,2 kilometara i ima nagle promjene smjera toka. Bogata je raznovrsnim ribama, a poznata je po brojnim brzacima i po hidroelektrani Gojak koju napaja preko prelivne brane i puni umjetno jezero Bukovnik. Dobra prolazi podzemljem od Đulinog ponora i izvire iz špilje u blizini sela Gojaka, od kuda i dobiva naziv Gojačka Dobra. Donja Dobra nastaje na izlazu iz hidroelektrane Gojak i teče sve do ušća [11].

Na rijeci Dobri u Gradu Karlovcu nema niti jedno opremljeno kupalište sa sadržajem poput svlačionica, tuševa, sanitarnog čvora i spasilačke službe. Ima nekoliko neuređenih kupališta na kojima je uređen pristup rijeci, te su dodane drvene klupe i stol za posjetitelje (Slika 18.) [3].

Slika 18 Karta s označenim mostovima i kupalištima na rijeci Dobri [3]

Od ulaska rijeke Dobre u grad Karlovac, prvi most se nalazi već nakon 430 metara, a to je most Dobra preko kojeg prolazi autocesta A1. Nalazi se na relaciji između Novigrada na Dobri i Karlovca. Napravljen je u dva paralelna dijela, svaki širine 10,5 metara. Jedan dio sadrži dvije prometne trake širine 3,75 metara, te dva rubna pojasa širine 1 metar. Nizvodno 2,26 kilometara, nailazimo na most armiranobetonski most Stative preko kojeg prolazi nerazvrstana cesta NC3145. Most je namijenjen za pješački i cestovni promet, stoga ima dvije prometne trake i pločnik za pješake s obje strane mosta. Zatim 2 kilometara dalje nalazi se drveni cestovni most s jednom prometnom trakom. Ovaj most spaja naselja Zadobarje i Tomašnicu nerazvrstanom cestom NC3145. Sljedeći most se nalazi nizvodno 3,75 kilometara. Spaja naselja Jaškovo i Zadobarje. Ovaj most ima željeznu nosivu konstrukciju i drveni pokrov. Most je namijenjen za cestovni promet te ima jednu prometnu traku. Posljednji most na rijeci Dobri u gradu Karlovcu nalazi se 950 metara prije ušća Dobre u Kupu. Most je armiranobetonski, namijenjen je za pješački i cestovni promet tako da ima dvije prometne trake, i pločnik za pješake s lijeve strane. Most spaja naselja Donji Priselci i Mahićno nerazvrstanom cestom NC34040 [3].

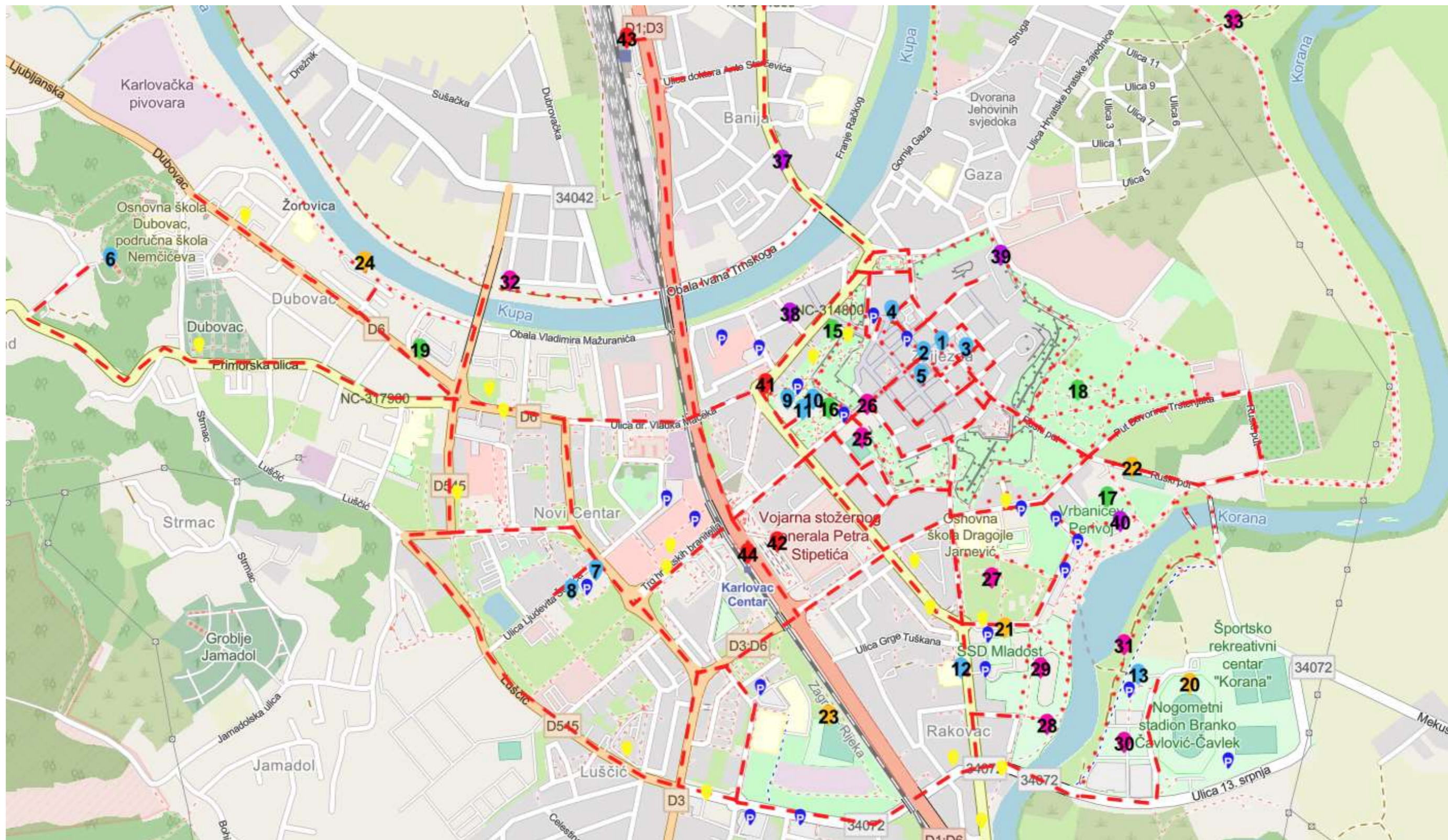
4. TURISTIČKA INFRASTRUKTURA U KARLOVCU

Turistička infrastruktura predstavlja građevine ili javne površine koje omogućavaju odvijanje turizma na nekom području, to mogu biti ceste, željeznice, mostovi, zračne luke, zgrade, sanitarni objekti, smještajni objekti, objekti namijenjeni za sport i rekreaciju, uređene obale rijeka, te ostali objekti namijenjeni za zabavne, obrazovne, kulturne i druge svrhe. Prema namjeni se dijeli na dvije vrste, u prvu vrstu se ubrajaju objekti izgrađeni isključivo u turističke svrhe, oni omogućuju razvoj turizma i potiču potražnju i posjete turista određenom području, a u drugu vrstu se uvrštavaju postojeći i planski izgrađeni objekti namijenjeni za lokalni razvoj, poput cesta i javnog prijevoza, koji nisu isključivo građeni za svrhu turizma, no nužni su za razvoj istog. Turistička infrastruktura pruža profitabilno iskorištavanje prirodnih ili izgrađenih atrakcija namijenjenih turizmu. Kako bi se to ostvarilo potrebno je stvoriti raznovrsnu ponudu sadržaja i atrakcija kako bi grad bio turistički atraktivan te kako bi se stvorio dohodak na lokalnoj razini. Za razvoj turizma potrebno je ispuniti 4 glavne komponente, a to su: smještaj, pristup, sadržaj i atrakcija [12].

Na sljedećoj mapi su označene turističke atrakcije grada Karlovca (Slika 19.). Veći dio turističkih atrakcija je baziran u centru grada i njegovoj neposrednoj blizini. To područje je dobro povezano stazama za pješake, to jest šetnicama, što omogućava brz i lak pristup pješacima i biciklistima do bilo kojeg odredišta. Pojedine turističke atrakcije se nalaze u drugim dijelovima grada do kojih je lakše doći prometnicama koristeći automobil ili neko drugo prijevozno sredstvo. Na mapi su prikazana i javna parkirališta na koja je moguće svakodnevno parkirati uz satno ili dnevno plaćanje, no neka su i besplatna. Gradom također voze i gradski autobusi koji omogućuju bezbrižno kretanje gradom. Autobusne stanice se nalaze na nekoliko mjesta u gradu, a autobusi voze svakih nekoliko sati [3].

U daljnjem tekstu biti će detaljnije opisane turističke atrakcije grada Karlovca kako bi se dobio bolji uvid u sadržaj koji grad pruža svojim posjetiteljima.

Slika 19 Mapa turističkih atrakcija u gradu Karlovcu [3]

LEGENDA:

1-ZDENAC	23-BASEBALL STADION
2-KATOLIČKA CRKVA PRESVETOG TROJSTVA	24-VESLAČKI KLUB KORANA
3-PRAVOSLAVNA CRKVA SV. NIKOLE	25-SOKOLSKI DOM
4-GRADSKI MUZEJ KARLOVAC	26-KOŠARKAŠKO IGRALIŠTE ŠANAC
5-GALERIJA ZILIK	27-VUNSKO POLJE
6-STARI GRAD DUBOVAC	28-FOGINOVO KUPALIŠTE
7-GRADSKA KNJIŽNICA IVAN GORAN KOVAČIĆ	29-ATLETSKI STADION
8-GALERIJA VJEKOSLAV KARAS	30-ŠRC KORANA
9-GRADSKO KAZALIŠTE ZORIN DOM	31-ŠETNICA KORANA
10-KINO EDISON	32-ŠETNICA KUPA
11-GALERIJA ULAK	33-NASIP KUPA-KORANA
12-NIKOLA TESLA EXPERIENCE CENTER KARLOVAC	34-BICIKLISTIČKE RUTE
13-AQUATIKA SLATKOVODNIJ AKVARIJ KARLOVAC	35-ŽITNA LAĐA
14-MUZEJ DOMOVINSKOG RATA KARLOVAC-TURANJ	36-HOTEL EUROPA
15-PROMENADA	37-BOUTIQUE HOTEL FLORIAN & GODLER
16-MODRUŠANOV PARK	38-HOTEL CARLSTADT
17-VRBANIČEV PERIVOJ	39-HOSTEL BEDEM
18-ARBORETUM	40-HOTEL KORANA SRAKOVČIĆ
19-MARMONTOVA ALEJA	41-KARLOVAČKI MILJOKAZ
20-NOGOMETNI STADION BRANKO ČAVLOČIĆ-ČAVLEK	42-AUTOBUSNI KOLODVOR KARLOVAC
21-ŠKOLSKA ŠPORTSKA DVORANA MLADOST	43-ŽELJEZNIČKI KOLODVOR KARLOVAC
22-TENISKI TERENI TK KARLOVAC	44-ŽELJEZNIČKA STANICA KARLOVAC CENTAR
- CESTOVNI PROMET
- ..... PJEŠAČKI PROMET
- AUTOBUSNE STANICE
- PARKIRALIŠTE

4.1. Karlovačka Zvijezda

Karlovačka Zvijezda je šesterokrakog oblika sa ortogonalnom mrežom ulica koje formiraju stambene blokove (Slika 20.). Okružena je peterostraničnim bastionima, zemljanim nasipom i šetnicom koja je vidljiva po posađenom drveću. Objekti u Zvijezdi su nekoliko puta kroz povijest bili oštećeni zbog požara i poplava, tako da su više puta obnavljani. Kako bi se spriječilo širenje na susjedne objekte, ostavljao se prazan prostor između građevina. Zvijezda je 1934. godine proglašena spomenikom kulture. Kroz Zvijezdu se može kretati pješice, biciklom i automobilom, no kroz sami centar je prolaz automobilom dopušten samo stanařima s posebnom dozvolom [13].

Slika 20 Karlovačka Zvijezda [3]

Zdenac se nalazi na sredini Trga bana Jelačića, u središtu karlovačke Zvijezde. Izgrađen je 1869. godine te je ukrašen s likom Bogorodice u sredini i četiri ženska motiva sa svake strane koji simboliziraju četiri karlovačke rijeke. Do zdenca se može doći pješice, biciklom i automobilom, a najbliži parking se nalazi na Trgu Josipa Juraja Strossmayera [14].

Katolička crkva Presvetog Trojstva pripada najstarijim građevinama karlovačke Zvijezde, izgrađena je 1579. godine kada su izgrađene i zidine karlovačke Zvijezde. Neposredno uz crkvu nalazi se Franjevački samostan, manji dio samostana je izgrađen 1669. godine, zatim je zapadni dio izgrađen 1676. godine. Strop crkve je zamijenjen i oslikan 1674. godine. No nakon velikog požara 1692. godine nastala su velika oštećenja, samostan je ponovno izgrađen od temelja, a crkva je dobila nove zidove, rekonstrukcija je trajala kroz cijelo 18. stoljeće. Kako se crkva gradila i obnavljala kroz nekoliko stoljeća, sadrži elemente različitih arhitektonskih stilova, mogu se primijetiti elementi renesanse, ranog i zrelog baroka, klasicizma, kasnog romantizma i suvremene arhitekture. Glavni oltar crkve napravljen je od crnog mramora u ranobaroknom talijanskom stilu oltara tektonskog tipa, u crkvu je postavljen 1698. godine. Sa svake strane oltara je niša u kojoj je postavljen kip, sa lijeve strane se nalazi kip sv. Helene Križarice, a desno se nalazi kip sv. Ivana. Crkva i Franjevački samostan predstavljaju vrijednu kulturnu baštinu karlovačke Zvijezde. Crkva se nalazi neposredno uz Trg bana Josipa Jelačića, stoga je pristup crkvi moguć iz svih smjerova karlovačke Zvijezde [15].

Pravoslavna crkva sv. Nikole se nalazi uz Trg bana Jelačića, nasuprot crkve Presvetog Trojstva. Crkva sv. Nikole je najveći pravoslavni hram u Karlovcu. Crkva je izgrađena 1786. godine, zbog raznih oštećenja koja su narušila statiku građevine, crkva je srušena te je 2007. godine izgrađena replika iste [16].

Gradski muzej Karlovac se 1952. godine smjestio u najstariju gradsku palaču u karlovačkoj Zvijezdi (Slika 21.). Palača je iste godine i renovirana kako bi se prostor prilagodio potrebama muzeja. Stalni postav knjižnice se nalazi na prvom katu i podijeljen je na sedam odjela. Arheološki odjel uključuje artefakte o ljudskoj djelatnosti na tlu grada i okolice. Povijesni odjel prikazuje očuvane predmete, dokumente i fotografije o gradu iz razdoblja nastanka 1579. do 1990. godine. Izložene su fotografije grada, raznih događaja, poznatih osoba i obiteljski fotografski albumi, te oprema za fotografiranje korištena od 1849. godine. Na kulturno-povijesnom odjelu su predstavljeni predmeti koji su se koristili u kućanstvu poput posuđa i pribora za jelo, namještaja, raznih dekorativnih predmeta, te odjeća koja se tada nosila. Također su izloženi i predmeti industrijske baštine poput raznovrsnih alata, strojeva i industrijskih proizvoda, kao i nacrti stambeno-poslovnih objekata i prostorni

planovi. Etnografski odjel sadrži raznovrstan sadržaj prikupljen u selima Karlovačke županije, zbirka prikazuje ručno rađene predmete i odjeću, koji su najčešće izrađeni u malom broju što ih čini unikatnim te su se prenosili kroz naraštaje. Galerijski odjel izlaže bogate zbirke grafika, slika i skulptura poznatih karlovačkih umjetnika. Prirodoslovni odjel prikazuje posjetiteljima raznovrsnu prirodnu baštinu Karlovačke županije u kojoj se može vidjeti evolucija prirode, tu je zbirka kukaca i leptira, geološko-paleontološka zbirka, ihtiološka zbirka i botanička zbirka. Zadnji odjel je odjel suvremene umjetnosti koji sadrži zbirku vezanu za Domovinski rat. Ispred Gradskog muzeja Karlovac su vidljivi ostaci temelja crkve Sv. Josipa koja je bila u upotrebi između 1685. i 1833. godine. Dio sačuvanog inventara crkve Sv. Josipa se može vidjeti u muzeju Franjevačkog samostana. Neposredno ispred muzeja, na Trgu Josipa Jurja Strossmayera, nalazi se parkiralište, a pristup muzeju je moguć pješice, biciklom i automobilom [17].

Slika 21 Gradski muzej Karlovac, izvor: fotografija autorice

Galerija Zilik je smještena u Radićevoj ulici u karlovačkoj Zvijezdi. Prostor koriste razni likovni umjetnici iz Hrvatske, ali i inozemstva, kako bi organizirali izložbe na kojima bi prikazali svoja umjetnička djela i radove svim posjetiteljima i ljubiteljima umjetnosti. Do galerije se može doći samo pješice i biciklom s obzirom da se nalazi u Radićevoj ulici koja je pješačka zona [24].

4.2. Kulturna baština izvan područja Zvijezde

Stari grad Dubovac je utvrda smještena u karlovačkoj gradskoj četvrti Dubovac nedaleko rijeke Kupe (Slika 22.). Građen je u stilu renesanse sa gotičkim elementima, no nije poznato kada je točno sagrađen. Prvi zapisi koji spominju Stari grad Dubovac datiraju iz 1339. godine. Kroz povijest je nekoliko puta obnavljan i dograđivan, od početne drvene konstrukcije koja je zatim bila ojačana lomljenim kamenom. Tlocrt dvorca je nepravilnog četvrtastog oblika, na kutovima se nalaze tri oble kule visine dva kata, a četvrta je četvrtastog pravilnog oblika visine četiri kata. Prostor koji spaja kule sadrži skladišta, obrambene i stambene prostorije. Danas je Stari grad Dubovac poznata turistička građevina grada Karlovca jer se u njemu nalazi muzejska izložba i vidikovac na najvišoj kuli, a u prizemlju je restoran. Vidikovac pruža divan pogled na grad Karlovac i rijeku Kupu. Do Starog grada Dubovac se može doći automobilom ulicom Zagrad-Gaj, a parkiralište se nalazi neposredno ispred objekta. Također se može istim putem doći i biciklom, a šetnica za pješake je s druge strane, započinje u ulici Antuna Nemečića, te vodi do crkve Majke Božje i do Starog grada Dubovac. S obzirom na visinu na kojoj se utvrda nalazi, šetnica ima velik broj stepenica. Ulaz u samu utvrdu nije prilagođen za osobe sa smanjenom pokretljivošću zbog stepenica koje se nalaze s obje strane ulaza, ali je moguće pristupiti vidikovcu koji se nalazi ispred Starog grada Dubovca [18].

Slika 22 Stari grad Dubovac, izvor: fotografija autorice

Gradska knjižnica Ivan Goran Kovačić osnovana je u ožujku 1838. godine, a trenutni naziv je dobila 1963. godine po poznatom piscu i pjesniku Ivanu Goranu Kovačiću (Slika 23.). Nalazi se u gradskoj četvrti Novi centar. Posljedice rata ostavile su velike štete na knjižnici, njihova sanacija je napravljena 1996. godine, a 2007. godine se napravila dogradnja novog dijela knjižnice kako bi se prostor proširio i kako bi knjižnica građanima ponudila nove raznovrsne sadržaje. Energetska obnova starog dijela knjižnice napravljena je 2020. godine, tada je postavljena toplinska i hidroizolacija krova, vanjskih zidova, stropova, podova i podruma, postavljeni su novi uređaji za grijanje i hlađenje, te je postavljena energetske učinkovit unutrašnja rasvjeta. Knjižnica ima pet odjela: informativno-posudbeni odjel, dječji odjel, studijski odjel, zavičajni odjel i odjel audiovizualne građe. Kroz knjižnicu se može kretati stepenicama i liftom, s obzirom da su odjeli raspoređeni na više katova. Knjižnica ima svoje parkiralište sa stražnje strane objekta na koje se dolazi iz ulice Ljudevita Šestića [19].

Slika 23 Gradska knjižnica Ivan Goran Kovačić, izvor: fotografija autorice

Galerija Vjekoslav Karas je izgrađena 1975. godine u gradskoj četvrti Novi centar (Slika 24.). Izložbeni prostor galerije se nalazi na prvom katu, prostor je otvoren i pregledan, a kretanje kroz prostor je kružno. U galeriji se povremeno održavaju muzejske i likovne izložbe, a posjetiteljima pruža uvid u veliki broj umjetničkih radova. Sa stražnje strane galerije se nalazi besplatno parkiralište za posjetitelje [20].

Slika 24 Galerija Vjekoslav Karas, izvor: fotografija autorice

Gradsko kazalište Zorin dom izgrađeno je 1892. godine, u neorenesansnom arhitektonskom stilu sa razvedenim pročeljima (Slika 25.). Kazalište je smješteno u centru grada, nedaleko karlovačke Zvijezde uz Promenadu. Ima važnu kulturnu, obrazovnu i društvenu ulogu u životu Grada i Županije. U Zorin domu se odvijaju predstave, koncerti, raznovrsne manifestacije i kulturno-umjetničke djelatnosti. Dimenzije glavne pozornice iznose 9 x 17 metara, gledalište je na dvije razine, tako da parket osigurava 232 sjedeća mjesta, a balkon 97 sjedećih mjesta. Sa stražnje strane kazališta Zorin dom, nalazi se parkiralište [21].

Slika 25 Kazalište Zorin dom, izvor: fotografija autorice

Kino Edison je drugo najstarije namjensko kino u Hrvatskoj, a izgrađeno je 1920. godine u romantičnom art deco stilu (Slika 26.). Edison je kulturno-povijesni spomenik grada Karlovca. Kino je bilo zatvoreno od 2013. godine, nakon dugo očekivane rekonstrukcije kino je ponovno otvoreno u rujnu 2023. godine. Kino Edison ima dvije dvorane, jedna sa 202 sjedećih mjesta, a druga sa 44 sjedećih mjesta. Također ima i multifunkcionalni prostor i izložbeni prostor, te ugostiteljski objekt s vanjskom terasom. Pristup kinu je moguć šetnicom Promenada, a najbliži parking nalazi se sa stražnje strane kazališta Zorin dom i u ulici Kralja Tomislava [22].

Slika 26 Kino Edison, izvor: fotografija autorice

Galerija Ulak se nalazi između kina Edison i kazališta Zorin dom (Slika 27.). U galeriji se okupljaju karlovački slikari, kipari i ilustratori kako bi izložili i prikazali svoja djela. Do galerije je moguće doći iz Domobranske ulice, a automobil je moguće parkirati na parkingu sa stražnje strane kazališta Zorin dom [23].

Slika 27 Galerija Ulak, izvor: fotografija autorice

Nikola Tesla Experience center Karlovac je multimedijalni centar otvoren 2023. godine (Slika 28.). Nalazi se u gradskoj četvrti Rakovac, odmah uz srednju školu Gimnaziju Karlovac koju je i sam Nikola Tesla nekoć pohađao. Objekt se ističe svojim izgledom zbog kombinacije tradicionalne i moderne gradnje. Dolaskom s glavne prometnice objekt izgleda kao klasična prizemna kuća, no iza nje se nadzire objekt nepravilnog oblika prekriven sivim panelima i staklenom stijenom. Na desnom pročelju objekta se nalazi mural Nikole Tesle. Centar je posvećen Nikoli Tesli, a izložbeni prostor vodi posjetitelje kroz 8 cjelina koje predstavljaju pojedine etape Teslinog života, od rođenja i života u selu Smiljan do odlaska u New York. Centar u prizemlju ima info pult i suvenire, multimedijalnu dvoranu za 80 ljudi i zonu za odmor sa lebdećim tabletima, a na prvom katu i u potkrovlju se nalazi interpretacijski dio kao i vanjska terasa. Interijer je modernog dizajna, ističu se geometrijski oblici ravnih linija, od boja prevladavaju crna, bijela i siva, a razna rasvjetna tijela stvaraju poseban ambijent kroz cijeli prostor. Do centra se dolazi ulicom Rakovac, a parkiralište za posjetitelje se nalazi nasuprot objekta [25].

Slika 28 Nikola Tesla Experience center Karlovac, izvor: fotografija autorice

Aquatika, slatkovodni akvarij Karlovac, izgrađen je i otvoren 2016. godine (Slika 29.). Nalazi se na desnoj obali rijeke Korane, nasuprot kupališta Foginovo. Kako bi se bolje uklopio u prirodu i okoliš, akvarij je ukopan pod zemlju, te je dijelom prekriven zemljanim nasipima. U središtu objekta se nalazi trg sa kojeg se šire tri pješačka pravca, jedan vodi na šetnicu uz rijeku Koranu, drugi vodi na parking i pristupnu prometnicu, a treći vodi na

otvorenu javnu površinu namijenjenu za održavanje koncerata, sajмова, izložba i slično. U akvariju je izložena raznovrsna flora i fauna rijeka karlovačke županije, njihov detaljan ekosustav i geološka struktura. Inspirirana sadržajem kojeg predstavlja, postava akvarija je posložena poput toka krške rijeke te je podijeljen u 7 etapa: gornji tok, srednji tok, donji tok, špilja, veliki akvarij, vode stajačice i sedreni slapovi. Kroz objekt je izvedena zavojita rampa koja omogućuje lako kretanje posjetiteljima. Pri izlazu iz akvarija smještena je suvenirnica u kojoj se prodaju ručno rađeni proizvodi lokalnih obrta, umjetnika i OPG-ova. Na središnjem trgu se nalazi terasa ugostiteljskog objekta. Sa trga se u objekt ulazi na tri ulaza, jedan ulaz je u izložbeni prostor, drugi je u uredske prostore, a treći je u ugostiteljski objekt i zelenu knjižnicu. Aquatika također sadrži kongresnu dvoranu i znanstveno istraživački centar. Sa vanjske strane objekta, na zapadnoj strani do šetnice uz rijeku Koranu, smještena su dva dječja igrališta [26].

Slika 29 Aquatika, izvor: fotografija autorice

Muzej Domovinskog rata Karlovac-Turanj je povijesni muzej koji prikazuje kako je nastala suvremena Republika Hrvatska, te detalje Domovinskog rata na području Karlovačke županije (Slika 30.). Muzej je svoja vrata javnosti otvorio u srpnju 2019. godine., a smješten je u gradskoj četvrti Turanj zato što je ta lokacija bila važna u obrani grada za vrijeme rata. Na mjestu sadašnjeg muzeja je nekada bio vojni objekt koji je služio kao zaklon i zaštita od oborina brojnim vojnicima. S obzirom na veliki značaj nekadašnje građevine, cilj je bio zadržati preostale nosive zidove i uklopiti ih u novi objekt muzeja, a to je postignuto dodavanjem staklene ovojnice oko nosivih zidova od opeke. Također je sačuvana rampa koja vodi na prvi kat, iznad rampe je nadstrešnica koja daje poseban karakter građevini zbog svoje crvene boje i nepravilnog isprekidanog oblika. Ulaz u muzej je sa bočne strane objekta.

Građevina se ističe svojim izgledom koji je poseban zbog kombinacije umjetnih i prirodnih materijala. Objekt ima 3 etaže kroz koje je raspoređen muzejski sadržaj, također sadrži i višenamjensku dvoranu, kao i knjižnicu sa čitaonicom. Dio muzejske postave se nalazi na otvorenom, gdje je uređena šetnica uz koju su izložena vojna prijevozna sredstva. Pristup muzeju je moguć pješice za stanovnike gradske četvrti Turanj, za bicikliste i automobile, a uz objekt se nalazi parkiralište za posjetitelje. Unutrašnjost muzeja je prilagođena za kretanje osoba sa smanjenom pokretljivošću [28].

Slika 30 Muzej Domovinskog rata Karlovac-Turanj, izvor: fotografija autorice

4.3. Prirodna baština

Promenada ili Šetalište dr. Franje Tuđmana je dio šetnice od kazališta Zorin dom do početka Radićeve ulice, a također je dio šetnice koja se proteže oko stare jezgre grada, to jest karlovačke Zvijezde (Slika 31.). Promenada je nastala sredinom 19. stoljeća, napravljena je u dvije paralelne staze, a poseban dojam daju stabla divljeg kestena posađena u pet redova duž cijele šetnice. Od glavne prometnice i Korza, Promenadu štiti niz starih gradskih kuća. Na križanju šetnica, u sredini Promenade, nalazi se Glazbeni paviljon u kojem se održavaju razni koncerti tijekom Adventa, Dana piva i sličnih događanja. Paviljon ima izvrsnu akustiku, promjera je 8 metara i visine 10 metara. U Promenadi se također održavaju razni sajmovi, izložbe fotografija, radionice i slično. Promenada je prilagođena za pješake, osobe sa smanjenom pokretljivošću i za bicikliste [29].

Slika 31 Glazbeni paviljon u promenadi, izvor: fotografija autorice

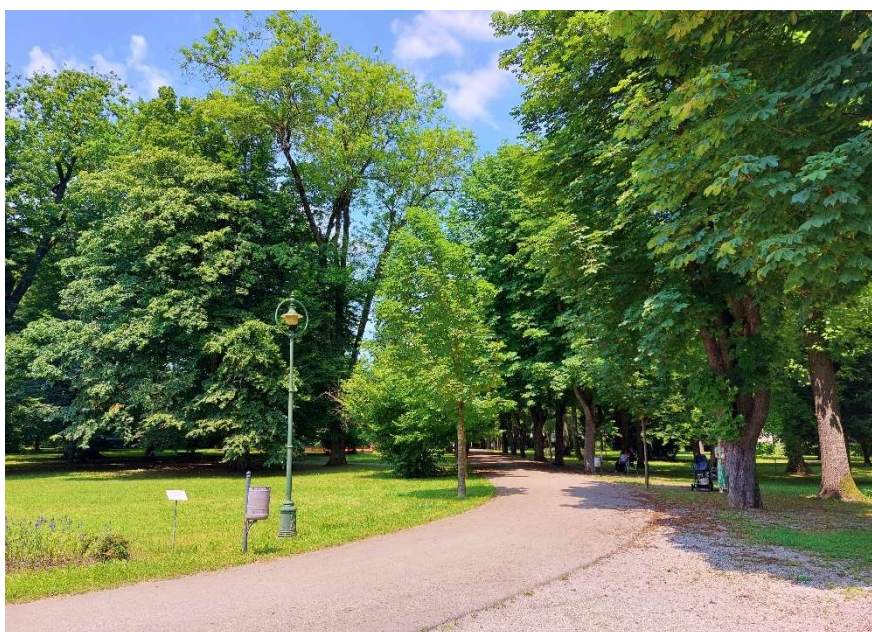
Modrušanov park se nalazi između kina Edison i ulice kralja Tomislava (Slika 32.). Uređen je 1931. godine kako bi se uljepšao i oživio zapušteni prostor u centru grada. Park je pravokutnog oblika i na dvije razine, u njemu raste više vrsta drveća, a u središnjem dijelu parka je zasađeno raznovrsno cvijeće koje se izmjenjuje po godišnjim dobima. Uz park se nalazi i dječje igralište. Ulaz u park je moguć sa svih strana, znači iz ulice kralja Tomislava, iz Promenade i iz Domobranske ulice [30].

Slika 32 Modrušanov park, izvor: fotografija autorice

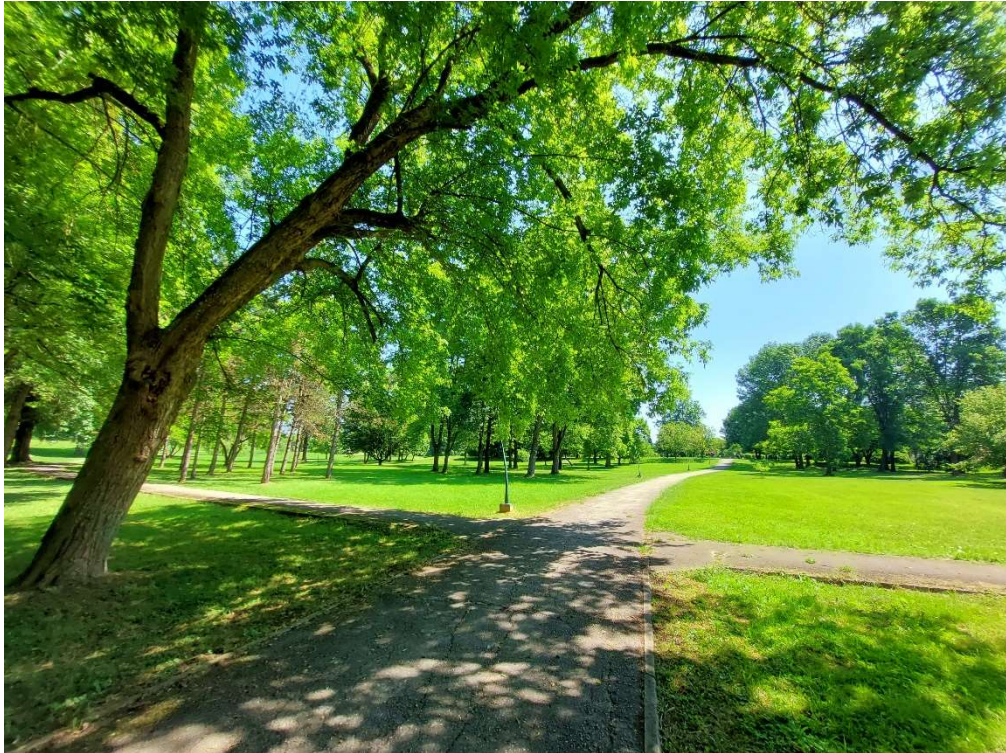

Vrbanićev perivoj je mali botanički vrt na otvorenom koji se nalazi na relaciji između karlovačke Zvijezde i rijeke Korane (Slika 33.). Za javnost je otvoren davne 1896. godine, a ime je dobio po tadašnjem gradonačelniku Josipu Vrbaniću. Perivoj je podijeljen na tri glavna dijela, jedan je engleski dio parka, srednji dio predstavlja francuski stil, a treći dio je bogat jelom i crnogoričnom smrekom. Perivoj je bogat zelenilom, ima 50 različitih vrsta drveća. Vrbanićev perivoj je od 1970. godine zaštićen i proglašen spomenikom parkovne arhitekture. Perivoj je namijenjen pješacima, osobama sa smanjenom pokretljivošću i biciklistima. U perivoju se nalazi info ploča na kojoj piše povijest Vrbanićevog perivoja, kada je nastao i po čemu je poseban [31].

Slika 33 Vrbanićev perivoj, izvor: fotografija autorice

Arboretum pokriva zelenu površinu od 16 hektara (Slika 34.). Osnovan je 1980. godine i u njemu je posađeno preko 1500 sadnica što ga čini najvećim karlovačkim parkom. Arboretum se nalazi uz Šumarsku i drvodjelsku srednja školu, te je napravljen u svrhu edukacije učenika. U Arboretumu se nalazi i Farmaceutski vrt sa raznim vrstama ljekovitog bilja i Europski vrt sa sadnicama doniranim od strane država članica Europske unije. Svaka sadnica u Arboretumu ima oznaku na kojoj piše njezina vrsta. Šetnica kroz Arboretum je asfaltirana što ju čini pogodnom za pješake, osobe sa smanjenom pokretljivošću i za bicikliste. Kroz Arboretum se nastavlja šetnica Promenada koja vodi oko karlovačke Zvijezde [32].

Slika 34 Arboretum, izvor: fotografija autorice

Marmontova aleja se nalazi u gradskoj četvrti Dubovac. Ona predstavlja niz platana *platanus acerifolia* koje su na tom mjestu posađene 1811. godine za vrijeme gradnje Lujzijanske ceste. Aleja je dugačka 850 metara, a od 1968. godine je zaštićena na temelju Zakona o zaštiti prirode kao spomenik parkovne arhitekture [33].

4.4. Sportske građevine

Nogometni stadion Branko Čavlović-Čavlek izgrađen je 1975. godine. Dimenzije stadiona su 110 x 68 metara, sa ukupno 12000 sjedećih mjesta na tribinama koje okružuju teren. Oko nogometnog terena se nalazi atletska staza. Pored stadiona se nalaze i tri pomoćna terena i objekt u kojem se nalaze svlačionice, tuševi i sanitarni čvorovi, prostorije za sportsku opremu, ured i ugostiteljski objekt. Uz stadion se nalazi parkiralište tako da je pristup stadionu moguć automobilom ulicom 13. Srpnja, no moguće je doći i pješice ili biciklom [34].

Školska športska dvorana Mladost izgrađena je 1967. godine (Slika 35.). Po dimenzija dvorana je prigodna za održavanje svih vrsta dvoranskih sportova poput odbojke, rukometa, košarke, malog nogometa, borilačkih sportova i slično. Teren dvorane je dimenzija 44 x 24 metara, sa bočnih strana se nalaze tribine sa ukupnim kapacitetom 2000 sjedećih mjesta. Dvorana ima i svoju pozornicu, koja omogućava održavanje priredbi, koncerata i sličnih događanja. Pored glavne dvorane postoji i manja dvorana za aerobik, teretana, dvorana za sastanke sa kapacitetom 120 sjedećih mjesta, fizioterapeutska ambulanta, stijena za penjanje i ugostiteljski objekt. Ispred dvorane se nalaze tri vanjska teniska terena. Preko dva terena se u zimskom periodu postavlja montažnim balonom kako bi se tereni mogli koristiti kroz cijelu godinu. Uz njih se nalazi još jedan teren dimenzija 35 x 16 metara, sa antistress podlogom koji je pogodan za više sportova poput odbojke, malog nogometa, tenisa i badmintona. Uz dvoranu se nalazi parkiralište za automobile i autobuse [35].

Slika 35 Školska športska dvorana Mladost, izvor: fotografija autorice

Teniski tereni teniskog kluba Karlovac nalaze se u Vrbanićevom perivoju (Slika 36.). Klub ima pet vanjskih terena dimenzija 18 x 37 m, jedan pomoćni i jedan natkriveni teren. Uz terene se nalazi parkiralište za posjetitelje, tako da je pristup moguć automobilom, kao i biciklom ili pješice [36].

Slika 36 Teniski klub Karlovac, izvor: fotografija autorice

Baseball stadion se nalazi u gradskoj četvrti Grabrik. Ukupna površina stadiona iznosi 13000m² i ima 300 sjedećih mjesta. Članovi kluba treniraju na stadionu kako bi se pripremili za utakmice na koje dolaze klubovi iz Hrvatske i Europe. Parkiralište za posjetitelje se nalazi ispred Osnovne škole Grabrik, koja se nalazi neposredno uz stadion. Do stadiona se može doći iz dva smjera ulicom Bartola Kašića [37].

Veslački klub Korana je osnovan 1935. godine. Sjedište kluba je na desnoj obali rijeke Kupe, u gradskoj četvrti Dubovac [38].

4.5. Rekreativni sadržaj

Sokolski dom je izgrađen 1934. godine za potrebe gimnastičarskog društva (Slika 37.). Dvorana se koristi i za potrebe tjelesnog odgoja osnovne škole. Dvorana je opremljena kompletnom opremom za gimnastiku. Uz dvorane se nalazi i vanjsko asfaltirano igralište dimenzije 66 x 33 m, u zimskom periodu se na njemu postavlja montažno gradsko klizalište. Osim klizališta, na igralištu se znaju održavati predstave, nogometni turniri, lunapark za vrijeme manifestacije Dana piva i slično. Pristup igralištu je moguć ulicom kralja Tomislava i Promenadom. Parking za automobile se nalazi uz objekt, kao i u sporednim ulicama [39].

Slika 37 Sokolski dom, izvor: fotografija autorice

Košarkaško igralište Šanac izgrađeno je 1951. godine (Slika 38.). Igralište sa betonskim tribinama se smjestilo u šancu uz karlovačku Zvijezdu. Pored glavnog košarkaškog igrališta se nalazi i manje pomoćno igralište. Uz košarkaško igralište se nalazi i manji objekt sa sanitarnim čvorom, svlačionicom i trenerskim uredom, no objekt trenutno nije u funkciji. Košarkaško igralište Šanac se u ljetnim danima koristi i za održavanje koncerata, predstava i međunarodnog festivala folklor (Slika 39.). Kako bi se prostor prilagodio za sve navedeno, postavi se montažna pozornica sa rasvjetom i razglasom, a koševi se privremeno uklone sa igrališta. Uz igralište je moguće parkirati automobil u ulici Kralja Tomislava i ulici Đuke Bencetića.

Slika 38 Košarkaško igralište Šanac, izvor: fotografija autorice

Slika 39 Košarkaško igralište Šanac - Međunarodni festival folklor, izvor: fotografija autorice

Vunsko polje je zelena površina od 28740 m² koja se nalazi u blizini ŠSD Mladost. Namijenjeno je za sportsko-rekreacijske aktivnosti stoga sadrži nekoliko uređenih terena. Jedan od terena je dimenzije 20 x 40 m, namijenjen je za nogomet i rukomet, a prekriven je umjetnom travom tako da ne zahtjeva prečesto održavanje. Zatim košarkaški teren dimenzija 14 x 26 m sa umjetnom podlogom. Sljedeći teren je dimenzija 19 x 40 metara, a koristi se za inline hokej i rolanje tako da je zatvoren zaštitnom ogradom. I posljednji teren je napravljen za odbojku, dimenzija 16 x 27 m. Na Vunskom polju se još nalazi i asfaltna staza za trčanje na 100 m. Također je napravljeno i dječje igralište sa antistress podlogom i raznim spravama za igranje i aktivno učenje (Slika 40.). Ostala zelena površina Vunskog polja se koristi za organizaciju različitih sajмова, natjecanja i priredbi. Na Vunsko polje se može doći iz više smjerova, to jest postoje ulazi sa sve četiri strane terena [40].

Slika 40 Dječje igralište na Vunskom polju, izvor: fotografija autorice

Foginovo kupalište, kao što je već ranije spomenuto, je prvo registrirano riječno kupalište u Hrvatskoj. Na kupalištu se nalaze spasilačka kula, svlačionice, sanitarni čvor, tuševi i ugostiteljski objekt (Slika 41. i Slika 42.). Na rijeci je postavljen besplatni aqua-park i mreža za vaterpolo, a pored rijeke se nalazi atletski stadion s raznovrsnim sportsko rekreacijskim sadržajem. Na kupalište je moguće doći šetnicom se proteže od ŠSD Mladost do mosta Specijalne jedinice policije Grom [9].

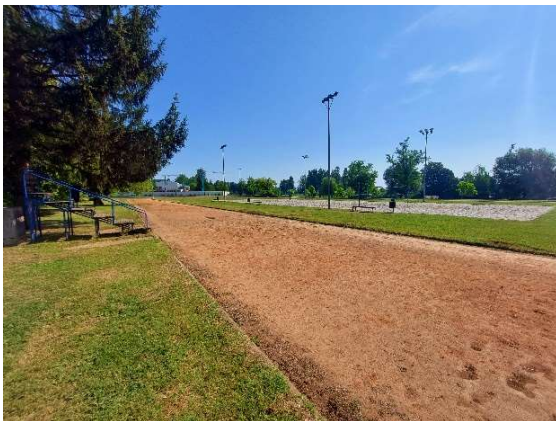

Slika 41 Foginovo - sanitarni čvor, izvor: fotografija autorice

Slika 42 Foginovo - tuševi, izvor: fotografija autorice

Atletski stadion uz Koranu je izgrađen 1952. godine uz Foginovo kupalište (Slika 43.). 1998. godine su izgrađena i dva terena za odbojku na pijesku. 2018. godine je napravljena obnova atletskog terena, uređeni su rubnici i dodan je novi sloj podloge tenisita, postavljen je novi pijesak na odbojkaške terene kao i nove mreže. Tada je također uređen i sam okoliš oko terena i dodane su sprave za vježbanje na otvorenom (Slika 44.). Do atletskog stadiona se može doći šetnicom koja spaja ŠSD Mladost i most Specijalne jedinice policije Grom [41].

Slika 43 Atletski stadion, izvor: fotografija autorice

Slika 44 Sprave za vježbanje na otvorenom, izvor: fotografija autorice

Športsko rekreacijski centar Korana se nalazi na desnoj obali rijeke Korane. Ukupna površina ŠRC Korane iznosi 22840 m². Zbog svoje veličine, prostor je idealan za održavanje velikih manifestacija, danas se koristi za održavanje raznih sajmova, a dio površine koristi HAK za obuku vozača motornih vozila. Do ŠRC Korana se može doći ulicom 13. Srpnja i šetnicom Korana [42].

Šetnica Korana se nalazi na desnoj obali rijeke Korane od slatkovodnog akvarija do Drvenog mosta (Slika 45.). Duljina šetnice iznosi 500 m. Uređena je 2019. godine, namijenjena je za biciklističko i pješačko kretanje. Uz šetnicu se nalaze drvene klupe, rasvjetna tijela i info ploča na kojoj se nalaze podaci o ekološkoj mreži Natura 2000 [3].

Slika 45 Šetnica Korana, izvor: fotografija autorice

Šetnica Kupa se nalazi na lijevoj obali rijeke Kupe. Šetnicu čini staza dugačka 10 km koja se proteže od mosta grada Allessandrie uzvodno do rijeke Dobre. Na stazi se nalaze planinarke oznake kao i table koje pokazuju smjer kretanja [43].

Nasip Kupa-Korana je dugačak 3 kilometra. Počinje na lijevoj obali rijeke Korane gdje prati tok rijeke, a završava u gradskoj četvrti Gaza na desnoj obali rijeke Kupe. Nasip je asfaltiran stoga je pogodan za kretanje pješaka, biciklista i osoba sa smanjenom pokretljivošću [3].

Biciklističkih ruta ima nekoliko s obzirom na konfiguraciju Karlovca i njegove okolice (Slika 46.). Rute prate manje prometne lokalne ceste, prolaze kraj raznolike kulturno-povijesne baštine i mnoštvo prirodnih ljepota od šuma, livada i rijeka [44].

Prva staza je kružna ruta duljine 27 km. 80% podloge je asfalt, a 20% podloge je makadam. Smjer rute je sljedeći: Novi centar – Zagrad – Dubovac – Kalvarija – Vučjak – Tropčić – Katušin – Čohani – Babić – Skupica – Župčići – Stari grad Novigrad – Kipljanci – Kozjača – Novi centar. Ova ruta vodi do povijesne ceste Karoline koja povezuje Karlovac s

Jadranskim morem. Zatim vodi do rijeke Dobre i kamenog mosta. Kod Stativa ruta izbija na drugu povijesnu cestu, Lujzianu. Zatim staza prolazi kraj Starog grada Dubovca i spušta se natrag u grad [44].

Druga staza je kružna ruta duljine 30 km. Podlogu od asfalta čini 97% staze, a 3% staze je podloga od makadama. Smjer rute: Mrežnički Brig – Belavići – Gršćaki – Dubravci – Banjavčići – Draganac – Mračin – Gradišće – Lipa – Trnovo – Zvečaj – Gornje Bukovlje – Donje Bukovlje – Mrežnički Brig. Ova ruta bicikliste vodi uzvodno uz desnu obalu rijeke Mrežnice do Gornjeg Bukovlja gdje je arheološko nalazište ranokršćanske crkve. Zatim ruta dolazi u Zvečaj, gdje se nalazi povijesna cesta Jozefina. Ruta dalje ide do rijeke Dobre te se uz nju vozi do Gradišća [44].

Treća staza je kružna ruta duljine 36 km. Podlogu rute čini 97% asfalta i 3% makadama. Smjer rute: Gorica Lipnička – Ribnik – Lipnik – Sračak – Jadrići – Mrzljaki – Jakovci – Ladešići – Netretić – Kolenovac – Piščetke – Gorica Lipnička [44].

Četvrta staza je kružna ruta dugačka 18 km. Podlogu rute čini asfalt 87% makadam 13%. Smjer rute: Mrežnički Brig – Mrežnički Varoš – Pećurkovo Brdo – Banjsko Selo – Leskovac Barilovački – Mrežnički Novaki – Mrežnički Brig [44].

Peta staza je kružna ruta duljine 25km. Podloga rute je 78% asfalt i 22% makadam. Smjer rute: Duga Resa – Petrakovo Brdo – Kipljanci – Stari grad Novigrad – Frketić Selo – Dubrovčani – Dvorjanci – Galović Selo – Belavići – Mrežnički Varoš – Duga Resa.

Šesta staza je kružna ruta duljine 31 km. Podloga rute je asfalt. Smjer rute: Karlovac – Borlin – Donja Jelsa – Donje Pokupje – Mahično – Gornje Pokupje – Jaškovo – Grdun – Zadobarje – Gornje Stative – Zagrad – Karlovac [44].

Slika 46 Biciklističke rute, izvor: fotografija autorice

Žitna lađa se koristi za izletničke plovidbe na rijeci Kupi kako bi turisti doživjeli kako je nekada bilo kada se žiro prevozilo u drvenim lađama. Vožnja lađom pruža 90 minuta plovidbe rijekom Kupom, prilikom koje posjetitelji mogu degustirati domaće likere i kolače. Tijekom plovidbe vodič prepričava priče o lađi i povijesti Karlovca, karlovačkih rijeka, te upoznaje posjetitelje sa florom i faunom Karlovca. Tijekom plovidbe se mogu vidjeti ostaci nekadašnjeg željezničkog mosta, Pavlinski samostan i Crkva Majke Božje Snježne u Kamenskom. Lađa ima 48 sjedećih mjesta, dugačka je 25 m, a široka 4 m [45].

4.6. Smještajni objekti

Hotel Europa se nalazi uz autocestu na ulazu u grad Karlovac. Izgrađen je 2004. godine, te dodatno renoviran i proširen 2018. godine. Hotel ima četiri zvjezdice te nudi 5 vrsta smještajnih jedinica, a to su: jednokrevetna soba, dvokrevetna soba, superior, apartman i bussines suite, a ukupno ih ima 59 od kojih su dvije prilagođene osobama sa invaliditetom. U smještajne jedinice je moguće primiti 160 gostiju. Hotel u ponudi ima konferencijsku dvoranu za 240 osoba, a ima i wellness koji sadrži prostorije za masažu i opuštanje, hidromasažni bazen, saunu i teretanu. Hotel svojim gostima pruža vanjski parking, ali i unutarnju garažu za parkiranje vozila. Interijerom hotela prevladava suvremeni stil uređenja. Novi dio hotela ima prizemlje i dva kata, a stari dio hotela ima prizemlje i 3 kata. Tlocrt

hotela je „L“ oblika. Do hotela se može doći brzom cestom koja spaja centar grada sa autocestom A1 [46].

Boutique Hotel Florian & Godler se nalazi na Baniji, na pola puta između autoceste i centra Karlovca. Hotel je otvoren 2019. godine, ima četiri zvjezdice, a gostima pruža 32 vrhunski opremljene smještajne jedinice sa ukupno 64 kreveta. Hotel također gostima nudi wellness prostorije za masaže, razne vrste sauna i jacuzzi. Hotelom prevladava moderni stil uređenja interijera sa neutralnim bojama. Tloct hotela je „U“ oblika. Do hotela se može doći iz centra grada cestom koja vodi preko Banijanskog mosta [47].

Hotel Carlstadt je s radom počeo 1991. godine u centru grada Karlovca. Hotel ima tri zvjezdice, sadrži 80 kreveta raspoređenih u 40 smještajnih jedinica od kojih su 9 jednokrevetne, 25 dvokrevetne, 3 trokrevetne i 3 apartmana. Hotel ima parking za automobile ispred samog objekta, ali ima i garažu koja se nalazi u dvorištu. Restoran hotela ima 70 sjedećih mjesta, stoga se može koristiti za manje svečanosti. Tloct hotela je „L“ oblika [48].

Hostel Bedem se nalazi u starom dijelu Karlovca, u karlovačkoj Zvijezdi. Hostel Bedem je potpuno renoviran 2016. godine, nekada ruševna zgrada vojarne sada je postala Studentski dom koji preko ljetnih dana postaje hostel. Hostel ima 149 kreveta raspoređenih u 58 smještajnih jedinica od kojih su 25 dvokrevetne i 33 trokrevetne sobe. Hostel ima zajedničke prostore, to jest čajnu kuhinju na svakom katu, kao i zajednički dnevni boravak. Dostupan je besplatni parking ispred objekta. Objekt ima prizemlje i tri kata, a tloct je pravilnog pravokutnog oblika. Uređenje je moderno i minimalistički, sa raznim elementima u boji. Do hostela Bedem se može doći automobilom iz smjera gradske četvrti Gaza ulicom Pavleka Miškine, i iz smjera ulice koja vodi od rijeke Korane, ulica Josipa Kraša, iz kojih se zatim skrene u ulicu Ivana Banjavčića [49].

Hotel Korana Srakovčić smješten je u Vrbanićevom perivoju na lijevoj obali rijeke Korane (Slika 47.). Prvi hotel je izgrađen 1908. godine i zvao se Hotel Korana, koji je zatim postao Hotel Park, no posljedice rata i zapuštenost hotela dovele su do potrebe za rušenjem istog i

izgradnjom replike koja je danas Hotel Korana Srakovčić. Hotel ima četiri zvjezdice i nudi raznovrstan sadržaj. U ponudi se ističu četiri različite smještajne jedinice, a to su: superior, soba s balkonom, deluxe soba i suite. Ukupno ima 19 smještajnih jedinica, a pružaju pogled na rijeku Koranu ili na Vrbanićev perivoj. U prizemlju hotela se nalazi restoran s vanjskom terasom koja gleda na rijeku Koranu. U hotelu se također nalazi i unutarnji bazen i sauna u sklopu wellnes i spa ponude. Uz sve navedeno, hotel ima i multimedijalnu dvoranu kapaciteta za 180 osoba za konferencije, ali i za vjenčanja, iako vjenčanja mogu biti i na vanjskoj terasi hotela. Interijer hotela je uređen kombinacijom rustikalnog i suvremenog stila. Hotel ima vanjski parking za goste [50].

Slika 47 Hotel Korana Srakovčić, izvor: fotografija autorice

Kamp Slapić se nalazi u Duga Resi na desnoj obali rijeke Mrežnice. Otvoren je 2002. godine i ima četiri zvjezdice, pruža gostima smještajne jedinice, površine za kampere i razne sportske aktivnosti na obali i na rijeci. Kamp ima 100 smještajnih jedinica, a može zaprimiti kapacitet od 300 gostiju. U blizini kampa se nalazi restoran i kafić. Kamp ima uređen pristup za osobe sa invaliditetom. Cijeli kamp sa raznovrsnim sadržajima prekriva površinu od 4 hektara. Ima uređeno dječje igralište i vanjski bazen [51].

4.7. Promet/prijevoz

Karlovački miljokaz se nalazi na početku Korza, gdje je postavljen prije 1780. godine. Na njemu su prikazane udaljenosti pojedinih gradova izražene u miljama. Mjesto na kojem je postavljen miljokaz, predstavlja početnu točku Jozefinske ceste koja vodi do Senja [52].

Autobusni kolodvor Karlovac nalazi se na brzom cestu u centru Karlovca. Nudi usluge kupovine putne karte, taxi, sanitarni čvor, bankomat, trgovinu i ugostiteljski objekt. Od centra grada je udaljen 800 m. Željeznički kolodvor Karlovac je smješten u gradskoj četvrti Banija. Do centra grada, koji je udaljen 1,3 kilometar, može se doći automobilom brzom cestom ili nastaviti putovanje vlakom do željezničke stanice Karlovac centar. Željeznička stanica Karlovac centar se nalazi preko puta Autobusnog kolodvora, uz brzu cestu. Stanica je od centra grada udaljena 800 m.

5. CILJEVI DALJNJEG RAZVOJA TURIZMA I TURISTIČKE INFRASTRUKTURE

5.1. Urbanistički plan uređenje ŠRC Korana

Na službenoj stranici Grada Karlovca objavljen je Urbanistički plan uređenja ŠRC Korana. U planu je detaljno objašnjeno uređenje na desnoj obali rijeke Korane. Cilj je urediti prostor koji se trenutno ne koristi kako bi se stvorili novi sportsko-rekreacijski, kulturni i zabavni sadržaji za građane i posjetitelje. Vizija urbanističkog plana je da se zelena površina šetnicama oblikuju u zelene otoke, gdje bi svaki otok bio drugačijeg sportsko rekreacijskog i javnog sadržaja (Slika 48.). Cilj projekta je da se novoizgrađeni prostor maksimalno iskoristi, ali i da se uklopi u prirodu, to bi se postiglo sadnjom raznovrsnog drveća i biljaka koje cvjeta u različitim godišnjim dobima. Cijeli kompleks bi se gradio na višoj razini od trenutnog stanja, kako bi se osigurala zaštita objekta od mogućih poplava. Samim podizanjem šetnice i ostalih sadržaja, pružao bi se panoramski pogled na rijeku Koranu [54].

Slika 48 Urbanistički plan uređenja ŠRC Korana [54]

6. SWOT ANALIZA

SWOT analiza je osnovna tehnika analize okruženja. SWOT analizom se istražuju karakteristike strateških čimbenika koji će odrediti strategiju za daljnji razvoj, u ovom slučaju turističke infrastrukture u gradu Karlovcu. Riječ SWOT predstavlja sljedeće komponente a to su strengths (snage), weaknesses (slabosti), opportunities (prilike) i threats (prijetnje) [53].

SNAGE

ELEMENT	OBRAZLOŽENJE
Povoljan geografski položaj	-Karlovac je dobro prometno povezan sa Zagrebom i Rijekom, i drugim gradovima EU
Bogata hidrografska mreža	-Karlovac ima četiri rijeke i brojne rječice koje privlače turiste
Foginovo kupalište	-prvo registrirano riječno kupalište u Hrvatskoj
Karlovačka Zvijezda	-spomenik kulture i važna kulturna baština grada Karlovca
Parkovi	-parkovi oko karlovačke Zvijezde, Marmontova aleja, Vrbanićev perivoj i Arboretum
Stari grad Dubovac	-utvrda sa pogledom na cijeli grad i rijeku Kupu
Mostovi	-dobra prometna povezanost obala brojnim mostovima

SLABOSTI

ELEMENT	OBRAZLOŽENJE
Nedovoljan kapacitet gradskog kupališta Foginovo	-nedovoljno prostora za proširenje kupališta
Manjak ruralnog turizma	-neiskorištenost potencijalnog prostora za ruralni turizam
Nedovoljno interakcije grada s rijekama	-manjak uređenih pristupa rijekama, kupališta i sadržaja na rijekama
Neriješeni imovinsko-pravni odnosi u centru grada	-napušteni i neiskorišteni prostori

PRILIKE

ELEMENT	OBRAZLOŽENJE
Blizina velikih gradova poput Zagreba i Rijeke	-dobra prometna povezanost s navedenim gradovima
EU fondovi	-mogućnost ulaganja u turističku infrastrukturu
Razvijanje kulturnog turizma	-otvaranje novih muzeja
Razvoj sportsko rekreacijskih sadržaja i sadržaja na rijekama	-uređenje šetnice, biciklističke staze i slično
Ruralni turizam	-bolja iskorištenost prostora za ruralni turizam
Adaptacija minimalnih promjena	-izgradnja građevina za zaštitu od poplave koja se uklapaju u postojeći okoliš

PRIJETNJE

ELEMENT	OBRAZLOŽENJE
Nedostatak sredstava za investicije	-nedostatak sredstava za razvoj infrastrukture
Blizina velikih gradova poput Zagreba i Rijeke	-turisti biraju veće gradove kao turistička odredišta
Poplave unutar samog grada	-nedovoljno građevina za zaštitu od poplava
Manifestacije u susjednim gradovima	-manifestacije u susjednim gradovima koje se odvijaju u isto vrijeme kao i u Karlovcu

Iz navedene SWOT analize možemo zaključiti da grad Karlovac ima velik broj snaga i prilika koje pozitivno utječu na razvoj turizma. Uz to, postoje određene prijetnje i slabosti, ali u znatno manjoj količini. Kako bi se grad dalje razvijao treba se osloniti na pozitivne elemente i njihov daljnji razvoj. S obzirom na količinu rijeka koje teku gradom, velika prijetnja su poplave, stoga je važno posvetiti pozornost na izgradnju objekata za zaštitu od poplava kako bi se spriječile moguće štete.

Koja infrastruktura je važna u smislu turizma u Karlovcu?

Turizam u Karlovcu se bazira na više različitih infrastruktura, no od velikog značaja su svakako šetnice, mostovi, kupališta i kulturna baština. Šetnice zato što povezuje turističke atrakcije koje grad nudi. Nalaze se u parkovima ili uz rijeke što turistima pruža osjećaj opuštenosti i način da pobjegnu od gradske buke, a opet da budu blizu gradskih sadržaja. Mostovi zato što povezuju prometnu infrastrukturu i šetnice, pružaju lijepe poglede na prirodu i na rijeku iz druge perspektive. Kupališta su važna za turizam zato što pružaju turistima bijeg iz grada u prirodu, iako se nalaze u gradu ili u neposrednoj blizini grada. Turisti mogu birati između uređenih i neuređenih kupališta ovisno o osobnim željama i potrebama, ako žele mir i privatnost odabrat će neuređena intimnija kupališta, dok će obitelj s djecom prije odabrati uređeno kupalište sa zabavnim sadržajem za djecu poput aqua parka na vodi i slično. Kulturna baština je od velike važnosti za turizam zato što prikazuje povijest nastanka grada i njegove tradicije novim generacijama.

Kako se ta infrastruktura može unaprijediti kako bi se dodatno povećala kvaliteta života i turizma u Karlovcu?

Kako bi se povećala kvaliteta života i turizma u Karlovcu potrebno je usmjerit pozornost na izgradnju objekata za zaštitu od poplava kako ne bi nastajale štete na područjima oko rijeke. Gradnjom zaštitnih nasipa otvara se mogućnost za izgradnju nove šetnice koja se može urediti dodatnim sadržajem, poput pametnih klupa, rasvjete i slično, kako bi što više ljudi koristilo novi prostor, a samim time se štite objekti i područja koja se nalaze oko rijeke. Gradnjom pješačkih mostova na rijekama u centru grada bi se smanjile udaljenosti između postojećih mostova i omogućio bi se jednostavniji prijelaz na drugu obalu rijeke. Uređenjem neuređenih kupališta osigurao bi se kupališni turizam u gradu. Izgradnjom hotela bi se povećao smještajni kapacitet u gradu koji omogućuje prihvat većih izletničkih grupa koje se mogu zadržati u gradu nekoliko dana, a samim time bi se otvorila i nova radna mjesta za stanovnike grada.

7. ZAKLJUČAK

Analizom infrastrukture Grada Karlovca koja se koristi za turizam, možemo zaključiti da Karlovac nudi raznovrsne sadržaje od šetnica, mostova, kupališta, kulturne baštine, sportskih i rekreacijskih sadržaja te smještajnih objekata. Kako kroz grad prolaze četiri rijeke, od velike važnosti je infrastruktura rijeka koja pruža interakciju s rijekama. To je postignuto uređenjem kupališta, izgradnjom mostova i šetnica. Trenutno je samo jedno kupalište u gradu uređeno sa svim potrebnim sadržajem poput spasilačkog tornja, garderobe, tuša i sanitarnog čvora, dok su mnogobrojna kupališta neuređena, a imaju veliki potencijal da budu nova turistička točka u gradu.

Karlovac ima brojne uređene parkove i šetnice pomoću kojih su povezane turističke atrakcije u gradu. Parkovi pružaju posjetiteljima interakciju s prirodom i bijeg od užurbanog života u gradu. U samom centru grada se nalazi povijesna jezgra, karlovačka Zvijezda u kojoj se nalazi dio kulturne baštine grada, dok se ostala kulturna baština nalazi u neposrednoj blizini centra. Grad pruža razne sportske terene na otvorenom, ali ima i Školsku sportsku dvoranu Mladost u kojoj se održavaju razne utakmice i koncerti. Grad također nudi i razne rekreacijske sadržaje koji se nalaze na Vunskom polju, a ima i raznih biciklističkih staza i šetnica uz rijeke.

SWOT analizom su prepoznate razne snage, slabosti, prilike i prijetnje koje utječu na turizam i turističku infrastrukturu u Karlovcu. Izgradnjom novih objekata bi se poboljšala turistička ponuda grada, kao na primjer uređenjem Športsko rekreacijskog centra Korana uredila bi se desna obala Korane, koja se trenutno ne koristi. Uređenjem obale bi se stvorili novi sportsko-rekreacijski prostori, kao i kulturni i zabavni sadržaji za građane i za posjetitelje.

8. LITERATURA

- [1] Strategija razvoja turizma grada Karlovca 2012.-2020.
- [2] O gradu Karlovcu, adresa izvora: <https://www.karlovac.hr/grad/o-gradu-2728/2728> , pristup 13.06.2023.
- [3] Mape izradila autorica na podlogama DGU, koristeći alat ArcGIS.
- [4] Genrealni urbanistički plan Grada Karlovca, adresa izvora: <https://www.karlovac.hr/urbanizam/prostorni-planovi-92/izradjeni/generalni-urbanisticki-plan-grada-karlovca-gup-2771/2771> , pristup 01.07.2023.
- [5] Rijeka Kupa, adresa izvora: <https://hr.wikipedia.org/wiki/Kupa> , pristup 13.06.2023.
- [6] Hidroelektrana Ozalj, adresa izvora: <https://www.tzp-kupa.hr/turisticka-zajednica/hemunjara/> , pristup 13.06.2023.
- [7] Vijadukt Drežnik, adresa izvora: https://en.wikipedia.org/wiki/Dre%C5%BEik_Viaduct , pristup 30.07.2023.
- [8] Rijeka Korana, adresa izvora: <https://hr.wikipedia.org/wiki/Korana> , pristup 13.06.2023.
- [9] Foginovo kupalište, adresa izvora: <https://visitkarlovac.hr/foginovo-kupaliste/> , pristup 13.06.2023.
- [10] Rijeka Mrežnica, adresa izvora: [https://hr.wikipedia.org/wiki/Mre%C5%BEnica_\(rijeka\)](https://hr.wikipedia.org/wiki/Mre%C5%BEnica_(rijeka)) , pristup 13.06.2023.
- [11] Rijeka Dobra, adresa izvora: <https://hr.wikipedia.org/wiki/Dobra> , pristup 13.06.2023.
- [12] Turistička infrastruktura, adresa izvora: <https://hr.economy-pedia.com/11039349-touristic-infrastructure> , pristup 13.06.2023.
- [13] Karlovačka Zvijezda, adresa izvora: <https://visitkarlovac.hr/zvijezda/> , pristup 13.06.2023.
- [14] Zdenac, adresa izvora: <https://visitkarlovac.hr/trg-josipa-bana-jelacica/> , pristup 20.06.2023.
- [15] Katolička crkva Presvetog Trojstva, adresa izvora: <https://franjevci-karlovac.hr/onama/> , pristup 20.06.2023.

- [16] Pravoslavna crkva sv. Nikole, adresa izvora: <https://visitkarlovac.hr/crkva-svetog-nikole/> , pristup 20.06.2023.
- [17] Gradski muzej Karlovac, adresa izvora: <https://mgk.hr/gradski-muzej-karlovac/> , pristup 20.06.2023.
- [18] Stari grad Dubovac, adresa izvora: <https://mgk.hr/stari-grad-dubovac/stari-grad/> , pristup 20.06.2023.
- [19] Gradska knjižnica Ivan Goran Kovačić, adresa izvora: https://gkka.hr/?page_id=1239 , pristup 20.06.2023.
- [20] Galerija Vjekoslav Karas, adresa izvora: <https://mgk.hr/galerija-vjekoslav-karas/galerija/> , pristup 20.06.2023.
- [21] Gradsko kazalište Zorin dom, adresa izvora: http://www.zorin-dom.hr/o_kazalistu/povijest , pristup 20.06.2023.
- [22] Kino Edison, adresa izvora: <https://kino-edison.hr/o-nama/> , pristup 08.09.2023.
- [23] Galerija Ulak, adresa izvora: <https://visitkarlovac.hr/galerija-ulak/> , pristup 20.06.2023.
- [24] Galerija Zilik, adresa izvora: <https://visitkarlovac.hr/galerija-zilik/> , pristup 20.06.2023.
- [25] Nikola Tesla Experience center Karlovac, adresa izvora: <https://ntec.hr/galerija/> , pristup 25.06.2023.
- [26] Aquatika slatkovodnij akvarij Karlovac, adresa izvora: <https://www.aquariumkarlovac.com/o-nama/> , pristup 20.06.2023.
- [27] Aquatika slatkovodnij akvarij Karlovac, adresa izvora: <https://www.3lhd.com/hr/projekt/karlovački-akvarij-i-muzej-rijeka> , pristup 20.06.2023.
- [28] Muzej Domovinskog rata Karlovac-Turanj, adresa izvora: <https://mgk.hr/muzej-domovinskog-rata/muzej/o-muzeju/> , pristup 20.06.2023.
- [29] Promenada, adresa izvora: <https://blog.visitkarlovac.hr/2021/04/mala-prica-o-velikoj-promenadi/> , pristup 20.06.2023.
- [30] Modrušanov park, adresa izvora: <https://visitkarlovac.hr/parkovi-i-perivoji/> , pristup 20.06.2023.

- [31] Vrbanićev perivoj, adresa izvora: <https://naturaviva.hr/vrbanicev-perivoj/> , pristup 20.06.2023.
- [32] Arboretum, adresa izvora: <https://visitkarlovac.croatia.hr/hr-hr/arboretum> , pristup 20.06.2023.
- [33] Marmontova aleja, adresa izvora: http://www.naturaviva.hr/Karlovac_media/Marmontova_aleja_brosura.pdf , pristup 20.06.2023.
- [34] Nogometni stadion Branko Čavločić-Čavlek, adresa izvora: <https://mladost-sport.hr/test/nogometni-stadion/> , pristup 20.06.2023.
- [35] Školska športska dvorana Mladost, adresa izvora: <https://mladost-sport.hr/skolska-sportska-dvorana/> , pristup 20.06.2023.
- [36] Teniski tereni teniskog kluba Karlovac, adresa izvora: <http://18.116.179.68/>) , pristup 20.06.2023.
- [37] Basseeball stadion, adresa izvora: <https://karlovac-baseball.com/stadion/> , pristup 20.06.2023.
- [38] Veslački klub Korana, adresa izvora: http://www.vk-korana.hr/?page_id=42 , pristup 20.06.2023.
- [39] Sokolski dom, adresa izvora: <https://mladost-sport.hr/test/sokolski-dom-i-klizaliste/> , pristup 20.06.2023.
- [40] Vunsko polje, adresa izvora: <https://mladost-sport.hr/test/vunsko-polje/> , pristup 20.06.2023.
- [41] Atletski stadion, adresa izvora: <https://mladost-sport.hr/test/stari-atletski-stadion-uz-koranu/> , pristup 30.06.2023.
- [42] ŠRC Korana, adresa izvora: <https://mladost-sport.hr/test/sportski-rekreativni-centar-korana/> , pristup 20.06.2023.
- [43] Šetnica Kupa, adresa izvora: <https://visitkarlovac.hr/setnica-uz-kupu/> , pristup 20.06.2023.
- [44] Biciklističke staze, adresa izvora: <https://cyclingadventure.net/karlovac-duga-resa/> , pristup 20.06.2023.

- [45] Žitna lađa, adresa izvora: <https://visitkarlovac.hr/zitna-lada/> , pristup 20.06.2023.
- [46] Hotel Europa, adresa izvora: <https://www.hotel-europa.com.hr/hr/o-hotelu-hr.html> , pristup 20.06.2023.
- [47] Boutique Hotel Florian & Godler, adresa izvora: <https://floriangodler.hr/hotel/> , pristup 20.06.2023.
- [48] Hotel Carlstadt, adresa izvora: <https://carlstadt.hr/o-nama/> , pristup 20.06.2023.
- [49] Hostel Bedem, adresa izvora: <http://www.hostel-bedem.eu/index.php?id=hostel> , pristup 20.06.2023.
- [50] Hotel Korana Srakovčić, adresa izvora: <https://www.hotelkorana.hr/hotel/danas/16> , pristup 20.06.2023.
- [51] Kamp Slapić, adresa izvora: <https://www.campslapic.hr/hr/> , pristup 20.06.2023.
- [52] Karlovački miljokaz, adresa izvora: <https://visitkarlovac.hr/miljokaz/> , pristup 20.06.2023.
- [53] SWOT analiza, adresa izvora: https://hr.wikipedia.org/wiki/SWOT_analiza , pristup 20.06.2023.
- [54] Urbanistički plan uređenja ŠRC Korana, adresa izvora: <https://www.karlovac.hr/urbanizam/prostorni-planovi-92/vazeci-prostorni-planovi/urbanisticki-plan-uredjenja-src-korana/23088> , pristup 20.06.2023.